

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

MARIANNE AGGE

Kohti kestävämpää matkailua

- Ilmastonmuutoksen vaikutukset
ja suomalaisten matkailutottumukset
Fuengirolassa

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2023

TIIVISTELMÄ

Agge, Marianne: Kohti kestävämpää matkailua – Ilmastomuutoksen vaikutukset ja suomalaisten matkailutottumukset Fuengirolassa

Opinnäytetyö, AMK

Liiketalous

Tammikuu 2024

Sivumäärä: 60

Ilmastomuutos on yksi suurimmista ja huolestuttavimmista haasteista maailmassa. Sen vaikutukset näkyvät jo nyt muun muassa sään ääri-ilmiöiden lisääntymisenä ja merenpinnan nousuna.

Matkailu on yksi maailman nopeimmin kasvavista toimialoista. Ilmastomuutos vaikuttaa matkailuun, sillä matkakohteen ilmasto ja luonto vaikuttavat ihmisten tekemiin matkailupäätöksiin. Matkailulla on myös vaikutuksensa ilmastomuutokseen, esimerkiksi lentoliikenteen, majoitusten energiankulutuksen ja matkailijoiden matkailutottumusten kautta lisäten kasvihuonekaasupäästöjä.

Kestävän matkailun tavoitteena on vähentää matkailun haitallisia ympäristövaikutuksia ja hillitä näin ilmastomuutosta. Vastuullinen matkailu painottaa yksilön panosta matkailun kestävyysedistämiseksi.

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin suomalaisten vastuullista matkailua Espanjan Fuengirolassa. Tutkimuksessa selvitettiin, miten tärkeänä suomalaiset kokevat vastuullisuuden matkustaessaan ja millä tavalla vastuullisuus esiintyy heidän matkansa aikana. Työssä selvitettiin myös, mitä vaikutuksia ilmastomuutoksella on tutkimuksen kaupunkikohteena olevaan Fuengirolaan ja mitä seurauksia ilmastomuutoksella voi olla kaupungin matkailulle sekä miten ilmastomuutos vaikuttaa suomalaisten matkustuskäyttäytymiseen.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia sitä, miten vastuullinen matkailu voi toimia keskeisenä tekijänä ilmastomuutoksen hillinnässä. Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää sähköisen kyselytutkimuksen avulla.

Työn teoreettisessa osassa käsitellään ilmastomuutosta yleisesti ja sen vaikutuksia Fuengirolaan. Teoreettisessa osassa keskitytään matkailun ympäristövaikutuksiin sekä taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin, kestävä matkailun periaatteisiin ja tavoitteisiin sekä vastuulliseen matkailuun sosiokulttuurisesta, ekologisesta ja taloudellista näkökulmasta, huomioiden myös vastuullinen matkailija yksilönä.

Tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella suurin osa vastaajista pitää vastuullisuutta matkailussa tärkeänä. Tuloksissa korostuivat erityisesti arvostus paikallisten yritysten tukemiseen ja riittämätön vastuullisuusviestintä.

Avainsanat: Ilmastomuutos, kestävä kehitys, kestävä matkailu, vastuullinen matkailu

Abstract

Agge, Marianne: Towards more sustainable tourism
- Impacts of climate change and Finnish travel habits in Fuengirola
Bachelor's thesis
Business Administration
January 2024
Number of pages: 60

Climate change is one of the biggest and most worrying challenges in the world. Its effects can already be seen, for example, as an increase in extreme weather phenomena and rising sea levels.

Tourism is one of the fastest growing industries in the world. Climate change affects tourism, as the climate and nature of the destination affect tourism decisions made by people. Tourism also has an impact on climate change, for example through air traffic, energy consumption in accommodations, and tourist tourism habits, increasing greenhouse gas emissions.

The goal of sustainable tourism is to reduce the harmful environmental impacts of tourism and thus mitigate climate change. Responsible tourism emphasizes the individual's contribution to promoting the sustainability of tourism.

This thesis examined the responsible tourism of Finns in Fuengirola, Spain. The study examined the importance Finns attach to responsibility when travelling and the way in which responsibility appears during their journey. The work also examined the impacts of climate change on Fuengirola, the city destination of the study, and the impacts that climate change may have on the city's tourism, as well as how climate change affects Finnish travel behaviour.

The aim of the thesis was to study how responsible tourism can play a key role in mitigating climate change. The study used a quantitative research method using an electronic survey.

The theoretical part of the thesis deals with climate change in general and its effects on Fuengirola. The theoretical part focuses on the environmental and economic and social impacts of tourism, the principles and objectives of sustainable tourism, and responsible tourism from a socio-cultural, ecological and economic point of view, also taking into account the responsible traveller as an individual.

Based on the results of the survey, the majority of respondents consider responsibility in tourism to be important. In particular, the results highlighted the importance of supporting local businesses and inadequate corporate responsibility communication.

Keywords: Climate change, sustainable development, sustainable tourism, responsible tourism

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUKSEN ASETTELU	6
2.1 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja rajaaminen.....	6
2.2 Käsitteellinen viitekehys	7
3 AURINKORANNIKON MATKAILU	9
3.1 Aurinkorannikko.....	9
3.2 Aurinkorannikon matkailu	9
3.3 Suomalaiset Fuengirolassa	10
4 ILMASTONMUUTOS JA MATKAILU	12
4.1 Ilmastonmuutos	12
4.2 Muuttuva ilmasto Espanjassa ja Aurinkorannikolla.....	14
4.3 Ilmastonmuutoksen vaikutukset Fuengirolan matkailuun	15
5 KESTÄVÄ MATKAILU	18
5.1 Matkailun vaikutukset ympäristöön, yhteiskuntaan ja talouteen	18
5.2 Kestävä kehitys	19
5.3 Kestävän matkailun periaatteet ja tavoitteet	20
5.3.1 Ekologinen kestävyys	21
5.3.2 Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys	21
5.3.3 Taloudellinen kestävyys.....	22
5.4 Matkailun vaikutukset kestävyyteen	22
6 VASTUULLINEN MATKAILU	24
6.1 Vastuullisen matkailun määritelmä	24
6.2 Sosiokulttuurinen vastuullisuus	24
6.3 Ekologinen vastuullisuus	25
6.4 Taloudellinen vastuullisuus.....	26
6.5 Vastuullinen matkailija.....	27
7 SUOMALAISET FUENGIROLAN MATKAILIJOINA.....	28
7.1 Tutkimusmenetelmä	28
7.2 Tutkimuksen toteutus	29
7.3 Kyselytutkimuksen tulokset ja analysointi.....	31
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	48
9 POHDINTA	52
LÄHTEET.....	57
LIITE 1: KYSELYTUTKIMUS	60

1 JOHDANTO

Ilmastonmuutos on yksi aikamme merkittävimmistä globaaleista haasteista, ja sen vaikutukset tuntuvat yhä voimakkaammin ympäri maailmaa. Yksi sen merkittävimmistä vaikutuksista on ilmaston lämpeneminen, joka on johtanut sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen, merenpinnan nousuun ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen.

Samalla kun tietoisuus ilmastonmuutoksen vaikutuksista kasvaa, on matkailu ilmastonmuutoksen kiihdyttäjänä yksi nopeimmin kasvavista toimialoista maailmassa. Ilmastonmuutoksen torjuminen ja hillitseminen edellyttää toimia kaikilta yhteiskunnan tasoilta ja matkailuala on yksi niistä sektoreista, joka herättää kasvavaa huolta ympäristönäkökulmasta. Matkailu tarjoaa monia mahdollisuuksia talouskasvuun ja työllisyyden lisäämiseen, mutta samalla se kuormittaa ilmastoa ja ympäristöä, erityisesti suosituissa lomakohteissa, kuten Espanjan Fuengirolassa. Fuengirola on suosittu matkailukohde suomalaisten keskuudessa ja samalla se on paikka, joka kokee ilmastonmuutoksen vaikutukset tulevaisuudessa erityisen voimakkaasti.

Tämä opinnäytetyö keskittyy ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja suomalaisten vastuulliseen matkailuun Fuengirolassa. Työn tarkoituksena on selvittää, miten suomalaiset matkailijat suhtautuvat ilmastonmuutokseen ja vastuulliseen matkailuun sekä miten he voivat omalla toiminnallaan edistää kestävämpää matkailua. Tutkimus tuo esiin matkailijoiden tietoisuuden, asenteet ja käytännöt liittyen ympäristöystävälliseen matkailuun sekä selvittää, mitkä tekijät vaikuttavat näihin valintoihin. Tutkimuksen tavoitteena on tuoda esiin keinoja, joilla voidaan edistää kestävämpää matkailua ja antaa suomalaisille matkailijoille ohjeita ympäristöystävällisempiin valintoihin.

2 TUTKIMUKSEN ASETTELU

2.1 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja rajaaminen

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi on valittu määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, minkälaisia vaikutuksia ilmastonmuutoksella on Fuengirolan kaupunkiin Espanjassa ja miten matkailu yleisesti vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Tarkoituksena on lisäksi syventyä suomalaisten matkailijoiden vastuulliseen matkailuun Fuengirolassa.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten ilmastonmuutos vaikuttaa matkailukohteena olevaan Fuengirolaan ja vaikuttaako ilmastonmuutos suomalaisten matkailukäyttäytymiseen. Tavoitteena on lisäksi selvittää suomalaisten matkailijoiden suhtautumista vastuulliseen matkailuun ja antaa käytännön ehdotuksia ja suosituksia siitä, miten he voivat edistää omilla toimillaan kestävää matkailua Fuengirolassa. Tutkimus on rajattu suomalaisten matkailijoiden näkökulmaan ja heidän matkailuunsa liittyviin vastuullisuuskysymyksiin.

Matkailu on vuosi vuodelta kasvava toimiala, joka vauhdittaa ilmastonmuutosta. Matkailulla on näin ollen tärkeä tehtävä ja vastuukin sen hillitsemisessä. Vastuullinen matkailu voi toimia välineenä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja tämä opinnäytetyö tarjoaa mahdollisuuden tuoda esille yksilön roolia kestävän matkailun edistämisessä.

Tutkimusmenetelmäksi on valittu kyselytutkimus, jonka avulla pyritään keräämään tietoa suomalaisten matkailijoiden näkemyksistä ja toimista. Analyysi perustuu saatuun aineistoon, jonka avulla pyritään vastaamaan asetettuun tutkimusongelmaan.

Työn teoriaosuudessa tarkastellaan ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia Fuengirolan kaupunkiin ja kaupunkia matkakohteena suomalaisille. Teoriaosuudessa käsitellään vastuullista matkailua ja kestävän matkailun

periaatteita. Työn empiirisessä osassa aineisto kerätään lähettämällä kyselylomake linkkinä WhatsApp -ryhmään, joka koostuu Fuengirolassa eripituisia lomia viettävistä suomalaisista.

Opinnäytetyön tavoitteena on vastata seuraavaan tutkimusongelmaan:

- ✓ Miten vastuullinen matkailu toimii olennaisena tekijänä ilmastonmuutoksen hillinnässä?

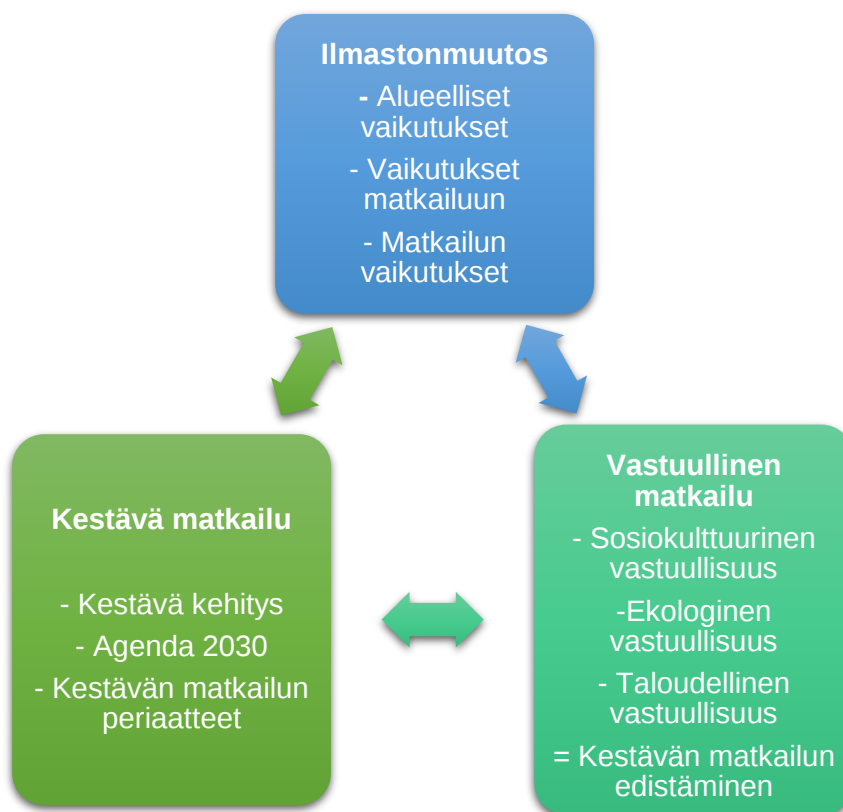
Tutkimuksen alaongelmat ovat:

- ✓ Miten ilmastonmuutos vaikuttaa Fuengirolan matkailuun tulevaisuudessa?
- ✓ Miten kestävä matkailua voidaan edistää vastuullisen matkailun avulla?
- ✓ Miten suomalaiset matkailijat suhtautuvat ilmastonmuutokseen ja vastuulliseen matkailuun?

2.2 Käsitteellinen viitekehys

Työn käsitteellinen viitekehys auttaa ymmärtämään ilmastonmuutoksen, matkailun, kestävän matkailun, vastuullisen matkailun ja turismin välistä vuorovaikutusta. Tutkimalla voidaan löytää keinoja, joiden avulla on mahdollista lisätä yksilötasolla ymmärrystä siitä, että jokainen voi omilla valinnoillaan ja toimillaan myötävaikuttaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen.

Tutkimuksen käsitteellinen viitekehys on esitetty kuviossa 1.

Kuvio 1. Tutkimuksen käsitteellinen viitekehys.

Ilmastomuutos ja matkailu:

Ilmastomuutos ja matkailu liittyvät vahvasti toisiinsa, sillä ilmastomuutos muuttaa sää- ja matkailuolosuhteita ja voi näin vaikuttaa matkailijoiden käyttäytymiseen ja valintoihin. Matkailu kiihdyttää ilmastomuutosta, jolloin kestävän ja vastuullisen matkailun toimilla on merkittävä vaikutus ilmastomuutoksen hillitsemisessä.

Ilmastomuutos ja kestävä matkailu:

Kestävä matkailu pyrkii minimoimaan matkailun negatiivisia ympäristövaikutuksia ja samalla edistämään yhteisöjen ja ympäristön

kestävää kehitystä. Näin se voi vaikuttaa myönteisesti ilmastonmuutoksen hillintään ja auttaa sopeutumaan muuttuviin ympäristöolosuhteisiin.

Ilmastonmuutos, kestävä matkailu ja vastuullinen matkailu:

Vastuullinen matkailu korostaa yksilön toimintaa matkailun kestävyysedistämiseksi. Vastuullinen matkailu kannustaa matkailijoita tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja ja voi näin toimia merkittävänä tekijänä ilmastonmuutoksen hillinnässä.

3 AURINKORANNIKON MATKAILU

3.1 Aurinkorannikko

Aurinkorannikko eli Costa del Sol sijaitsee Etelä-Espanjassa Välimeren rannalla, Andalucían itsehallintoalueella, Málagan maakunnassa. Se alkaa lännessä Gibraltarilta ja jatkuu itään Nerjan kaupunkiin asti. Aurinkorannikko jaetaan itäiseen ja läntiseen osaan. Keskelle jää Málagan kaupunki, joka on maakunnan pääkaupunki. Matkailijoista suurin osa suuntaa läntiseen osaan, jonka tunnetuimpia lomakohteita ovat Torremolinos, Benalmádena, Fuengirola, Mijas, Marbella ja Estepona. (Aurinkorannikko.com, n.d.)

Aurinkorannikolla on manner-Euroopan leudoin talvi-ilmasto Sierra Nevadan vuoriston ansiosta ja yli 300 aurinkoista päivää vuodessa. Kesä on kuuma ja kuiva, talvi leuto ja kostea. Sateita alueella saadaan yleensä marras-toukokuun välillä. (Aurinkorannikko.com, n.d.)

3.2 Aurinkorannikon matkailu

Turismin kulta-aika alkoi 1950-luvulla Torremolinoksesta, jonne ensimmäisinä saapuivat britit, saksalaiset, ranskalaiset ja skandinaavit. Turistien myötä talous kasvoi nopeasti vauhdittaen hotellien ja asuinkiinteistöjen rakentamista

rannikolle. 1960- ja 1970-luvuilla turismi levittyä Torremolinoksesta Benalmádenaan, Fuengirolaan ja Mijakseen asti. Pienet kalastajakylät muuttuivat kansainvälisiksi lomakohteiksi. (Aurinkorannikko, n.d.)

Matkailumaana Espanja on vuosi toisensa jälkeen yksi suosituimmista kohteista. Tammi-toukokuun 2023 aikana maahan saapui ennätysmäärä matkailijoita, 28 % enemmän kuin edellisenä ennätysvuonna 2019. (Olé-lehti, 2023, s. 10.) Turismi on kokenut myös Aurinkorannikolla merkittävän kasvun Covid-pandemian jälkeen. Vuonna 2022 alueella vieraili yli 12,4 miljoonaa kotimaista ja kansainvälistä matkailijaa, mikä oli 10 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Brittimatkailijoiden osuus oli 30 %, saksalaisten 15 % ja ranskalaisten 12 % kansainvälisten matkailijoiden kokonaismäärästä. (myspanishpropertyfinder.com, n.d.)

Aurinkorannikko houkuttelee vuosittain miljoonia matkailijoita ja on yksi suurimmista matkailijakohteista maailmassa. Huippusesongin aika on heinä- ja elokuussa, jolloin myös sisämaan tukalia helteitä pakenevat espanjalaiset suuntaavat vilvoittelemaan Välimeren rannalle. (Aurinkorannikko.com, n.d.)

3.3 Suomalaiset Fuengirolassa

Fuengirola sijaitsee noin 30 kilometriä Málagasta länteen ja se on yksi Aurinkorannikon tunnetuimmista lomakohteista. Kaupungissa on asukkaita noin 84 000, mutta luku moninkertaistuu kesäkuukausina. Fuengirolassa asuu 130 eri kansallisuutta, joista suurin osa on brittejä. Toisena suurimpana joukkona ovat suomalaiset ja marokkolaiset. Aurinkorannikolla asuu vuosittain noin 25 000–30 000 suomalaista, joista noin 5 000 on Fuengirolassa virallisesti kirjoilla (Laaksonen, 2023). Tarkkaa tietoa suomalaisten määrästä ei saada, sillä kausimatkailijoista ei pidetä rekisteriä (Könnilä, 2014, s. 35).

Aurinkorannikko ja erityisesti Fuengirolan kaupunki on ollut jo 1960-luvulta asti suosittu lomakohde suomalaisten keskuudessa. Monet suomalaiset asuvat Fuengirolassa pysyvästi tai viettävät talvet siellä sen miellyttävän ilmaston

vuoksi. Fuengirolasta löytyy suuri suomalaisyhteisö, jossa suomalaiset palvelut ovat keskittyneet Los Pacosin ja Los Bolichesin kaupunginosiin. 1960-luvun lopulla Los Pacosin kaupunginosaan rakentui ensimmäinen suomalaiskylä koko Espanjassa ja se on edelleen suosittu asuinalue suomalaisten keskuudessa. (Aurinkorannikko.com, n.d.)

Suomen kielellä pärjää mainiosti Suomen eteläisimmäksiin kutsutussa kaupungissa. Kaupungissa toimii monia suomalaisia yrityksiä, kuten ravintoloita, kahviloita ja kauppia. Kaupungista löytyy myös suomalaisten tarjoamia lääkäri-, hammaslääkäri-, asianajo-, kiinteistönvälitys- ja kauneushoitopalveluja. Aurinkorannikon suomalainen seurakunta järjestää kaupungissa erilaista toimintaa ja tapahtumia. Suomalaiset paikallislehdet tarjoavat viikoittain ajantasaisia uutisia kotimaan kielellä ja kaupungissa toimii suomenkielinen radiokanava. (Aurinkorannikko.com, n.d.). Fuengirolassa on toiminut vuodesta 1991 alkaen Aurinkorannikon suomalainen koulu, joka tarjoaa esiopetusta, perusopetusta vuosiluokilla 1–9 sekä lukio-opetusta (Espanjanpalvelut.com, n.d.).

Fuengirola on tunnettu noin 7 kilometrin pituisesta hiekkarannastaan ja vuoristomaisemaa voi ihailla kävellen sen vieressä kulkevaa rantatietä, Paseo Marítimo, pitkin. Kaupungista löytyy tekemistä kaikenikäisille. Nähtävyyksiä tarjoaa muun muassa maurien vanha linnoitus, kulttuurikohde Castillo Sohail, jossa järjestetään kesäisin myös tapahtumia ja konsertteja. Aktiivilomailijoille löytyy useita patikointireittejä ja golfmatkailijoille on tarjolla lukuisia kenttiä. Perheen pienimpien kanssa voi suunnata eläintarhaan, Bioparciin, tai AquaMijas -vesipuistoon. Kaupungista löytyy paljon erilaisia ostosmahdollisuuksia aina ostoskeskuksesta perinteisiin kivijalkakauppoihin. (Espanja.com, 2013.)

Kaupungilla on erinomainen sijainti ja hyvät kulkuyhteydet muualle Espanjaan. Bussi- ja junayhteyksin pääsee helposti lähikaupunkeihin, kuten Benalmádenaan, Torremolinokseen, Mijakseen, Málagaan ja Marbellaan. (Espanja.com, 2013.)

4 ILMASTONMUUTOS JA MATKAILU

4.1 Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutoksella tarkoitetaan maailmanlaajuisia ilmaston lämpenemistä. Lämpeneminen johtuu kasvihuonekaasujen määrän voimakkaasta kasvusta ilmakehässä, joka on pääosin seurausta ihmisen toiminnasta. Ilmastonmuutos vaikuttaa monin tavoin ympäristöön ja ihmisiin. Maapallon lämpötila ei ole koskaan muuttunut näin nopeasti kuin nyt, vaikka sen lämpötila on vaihdellut sen olemassaolon aikana paljonkin. Lämpenevän ilmaston takia sääolosuhteet muuttuvat arvaamattomiksi ja monet sään ääri-ilmiöt lisääntyvät. (Ilmasto.org, n.d.-b.)

Ilmakehässä on luonnostaan kasvihuonekaasuja, jotka päästävät auringosta tulevan säteilyn lävitseen ja estävät osaa palaamasta takaisin avaruuteen. Se mahdollistaa elämän maapallolla ja sitä kutsutaan kasvihuoneilmiöksi. Ilman luonnollista kasvihuoneilmiötä maapallon keskilämpötila olisi -18 celsiusastetta, kun se ilmiön myötä on noin +15 celsiusastetta. (Ilmasto.org, n.d.-a.)

Suurin osa ilmastonmuutosta kiihdyttävistä kasvihuonepäästöistä johtuu fossiilisten polttoaineiden, kuten öljyn, maakaasun ja kivihiilen poltosta, jolloin ilmakehään vapautuu erityisesti hiilidioksidia. Ihmisen toiminta, kuten metsien hävittäminen, peltojen raivaus ja ruoan tuotanto, haittaa luonnon ekosysteemiä lisäten kasvihuonekaasupäästöjä. (WWF, n.d.)

Hallitustenvälisen ilmastopaneelin (IPCC) mukaan maanpinnan keskilämpötila on noussut esiteolliseen aikaan verrattuna 1,1 celsiusastetta. On arvioitu, että maapallon keskilämpötila nousee 2–6 celsiusastetta, mikäli kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ei tehdä mitään. Vuonna 2015 solmitun Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteena on pyrkiä rajoittamaan lämpötilan nousu 1,5 celsiusasteeseen (Ilmasto.org, n.d.-b; WWF, n.d.).

Ilmaston lämpeneminen näkyy jo napajäätiköiden sulamisena ja merenpinnan nousuna. Merenpinnan nousu uhkaa erityisesti rannikkokaupunkeja. Eläimet ja kasvit etsiytyvät uusille elinalueille, kun entiset elinalueet muuttuvat ilmastonmuutoksen myötä niille sopimattomiksi, eivätkä ne ehdi sopeutua muutokseen. Eriarvioisuus maailmassa kasvaa, sillä kaikkein köyhimmät ihmiset asuvat jo nyt maailman kuumimmilla ja kuivimmilla alueilla, joilla ilmaston lämpeneminen pahentaa entisestään huonoja elinolosuhteita, kuten riittävän juomaveden ja ravinnon saantia. Tämä todennäköisesti lisää ilmastopakolaisten määrää maailmassa. (Ilmasto.org, n.d.-b).

Tulevaisuuden ilmaston ja ilmastonmuutoksen vaikutusten arvioimiseksi käytetään skenaarioita ja ilmastomalleja. Skenaariot eivät ole ennusteita, vaan ne ovat erilaisia tulevaisuuden johdonmukaisia tapahtumaketjuja, kehityspolkuja, joissa oletetaan olevan tiettyjä ilmastoon vaikuttavia tekijöitä. Skenaarioita on erilaisia, kuten päästö- tai ilmastoskenaario. Päästöskenaario kuvaa ihmiskunnan tuottamien kasvihuonekaasupäästöjen muutoksia, kun oletuksena on ihmisten tietynlainen toiminta. Ilmastoskenaario kuvaa mahdollisen tulevaisuuden ilmaston tietyissä olosuhteissa ja se pohjautuu ihmisten toiminnan aiheuttamaan päästöskenaarioon, auringonsäteilyyn tai pienhiukkaspäästöihin. Ilmastomalli on sen sijaan erilaisten yhtälöiden avulla saatu matemaattinen kuvaus. Ilmastomalleja ei voida käyttää ilmaston tutkimiseen ilman skenaariota eli arviota ulkoisista olosuhteista. (Kallioinen, 2021.)

Eri ilmastoasiantuntijatahot tekevät skenaarioita ja niihin perustuvia ilmastomalleja. Hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) kuvailee ilmastoja eri skenaarioiden avulla ja analysoi tietoa ilmastonmuutoksesta kansallisen ja kansainvälisen päätöksenteon tueksi. Käytännössä on mahdotonta huomioida kaikkia tulevaisuuden tiloja ja erilaisia kehityspolkuja, sillä kaikkia ilmastoon vaikuttavia tekijöitä ei voida tietää etukäteen. Arvioiden tavoitteena on antaa yleinen käsitys siitä, millaisia vaikutuksia erilaisilla tapahtumaketjuilla voi olla ilmastoon ja ympäristöön. Näin yhteiskunnan ja päätöksentekijöiden on

mahdollista suunnitella erilaisia sopeutumis- ja hillitsemistoimenpiteitä. (Kallioinen, 2021.)

4.2 Muuttuva ilmasto Espanjassa ja Aurinkorannikolla

Ilmasto lämpenee Espanjassa kiihtyvällä vauhdilla. Vuonna 2020 maan keskilämpötila oli 1,7 celsiusastetta korkeampi kuin esiteollisena aikana keskimäärin. Espanjan säätoimisto Aemet on varoittanut, että maan keskilämpötila nousee 5 celsiusastetta vuosisadan loppuun mennessä, mikäli kasvihuonekaasupäästöt jatkuvat nykyisellä vauhdilla. (Planelles, 2021.)

Välimeren alue Espanjassa on lämmennyt keskimäärin 1,5 celsiusastetta, mikä on enemmän kuin maailmanlaajuinen keskiarvo 1,1 celsiusastetta. Espanja lämpenee ja kuivettuu ilmastokriisin takia. Ilman kiireellisiä ilmastotoimia lämpötilat tulevat nousemaan dramaattisesti Espanjassa ja muissa Välimeren maissa. Välimeren alueen ilmasto- ja ympäristömuutosasiantuntijoiden (MedECC) skenaarion mukaan lämpötilan nousu tulee olemaan 2,2 celsiusastetta vuonna 2040 ja mahdollisesti yli 3,8 celsiusastetta vuonna 2100. Jos lämpötila nousee 2 celsiusastetta, suuressa osassa Espanjaa ja Etelä-Eurooppaa olisi samanlainen ilmasto kuin Pohjois-Afrikassa. (The Climate Reality Project, 2019.)

Lämpötila tulee kesäisin nousemaan useammin yli 40 celsiusasteen. Sään ääri-ilmiöiden, kuten helleaaltojen, kuivuuden ja rankkasateiden odotetaan lisääntyvän. Ne ovat voimakkaampia ja esiintyvät tiheämmin. Sademäärät vähenevät tulevaisuudessa vielä enemmän kuin nyt, mikä lisää äärimmäistä kuivuutta ja aavikoitumista sekä jokien kuivumista. (Ilmasto-opas, n.d.-a.)

Ilmastonmuutos vaikuttaa vesivarojen saatavuuteen, sillä pidemmät kuivan kauden jaksot aiheuttavat veden vähyyttä. Pula makeasta vedestä on jo johtanut vedenkäytön rajoituksiin osassa Andalucían alueen kaupunkeja. Viime vuonna Andalucían alueen vesivarastoissa oli vettä vain neljännes niiden kapasiteetista. Luonnonvesivarastoissa tilanne oli vielä huonompi.

(Espanja.com, 2022.) Korkeammat lämpötilat ja voimistuva kuumuus kasvattavat maasto- ja metsäpalojen mahdollisuutta. Biodiversiteetin eli luonnon monimuotoisuuden vähenemisen riski kasvaa. (European Environment Agency, 2020.)

Merenpinnan odotetaan nousevan lämpölaajenemisen sekä jäätiköiden ja Etelämantereen jääpeitteen sulamisen takia Euroopassa noin 60–80 senttimetriä vuosisadan loppuun mennessä. Merenpinnan nousu voi aiheuttaa rantaviivan eroosiota eli maan kulumista ja huuhtoutumista mereen sekä lisätä tulvien riskiä. Merivesi saattaa sekoittua pohjavesiin, jolloin käytettävissä olevaa makeaa vettä on vähemmän. Se vaikuttaa suoraan juomaveden saantiin ja maatalouteen. (Euroopan komissio, n.d., kohta Merenpinnan nousu ja rannikkoalueet; Ilmasto-opas, n.d.-b.) Lisäksi meret happamoituvat ja eri merieläinlajit joutuvat siirtymään kohti pohjoista. Lämpötilojen nousu huonontaa lisäksi meriveden laatua leväkukintojen runsastuessa ja riski erilaisten tautien leviämiseen veden välityksellä kasvaa. (European Environment Agency, 2020.)

Ilmastovyöhykkeiden maantieteellisen jakauman odotetaan muuttuvan lämpötilojen nousemisen myötä. Vaikutukset voivat vaihdella alueittain, mutta ilmastonmuutos vaikuttaa monien kasvien ja eläinlajien levinneisyyteen ja runsauteen. Kasvit ja eri eläinlajit eivät ehdi sopeutua ilmastonmuutokseen ja pyrkivät etsimään ihanteellisimpia elinympäristöjä esimerkiksi pohjoisemmasta. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös haitallisten vieraslajien leviämiseen. Korkeammat lämpötilat voivat mahdollistaa lajien siirtymisen uusille alueille, joilla niiden aiemmin ei katsottu voivan elää. Tämä voi johtaa paikallisten lajien kilpailuun resursseista ja ekosysteemien häiriöihin. (Euroopan komissio, n.d., kohta Lämpötilojen nousu.)

4.3 Ilmastonmuutoksen vaikutukset Fuengirolan matkailuun

Matkailuala on erittäin haavoittuvainen ilmastonmuutokselle, sillä ilmaston ja sään muutokset vaikuttavat etenkin tulevaisuudessa suoraan matkailuun ja

matkakohteiden valintaan. Alan kestokyvyn kannalta on tärkeää vauhdittaa ilmastotoimia eli toimenpiteitä, joilla mitataan ja vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä sekä vahvistetaan sopeutumiskykyä ilmastomuutoksen aiheuttamiin vaikutuksiin. (UNWTO, n.d.-b.)

Fuengirolan houkuttelevuus perustuu ihanteelliseen ilmastoon – aurinkoisiin ja lämpimiin kesiin sekä leutoihin ja vähäsateisiin talviin. Aurinkorannikolla vallitseva Välimeren ilmasto tekee Fuengirolasta houkuttelevan kohteen lomailijoille, erityisesti niille, jotka haluavat nauttia auringosta ja lämmöstä ympäri vuoden. Ilmastomuutos pahentaa tulevaisuudessa matkailuolosuhteita, ja pahimmat skenaariot ennustavat Etelä-Espanjan kärsivän muutoksista eniten Italian rannikon, Kreikan ja Turkin ohella. (Ilmasto-opas, n.d.-b.)

Ilmastomuutoksen vaikutuksia Fuengirolan matkailuun voidaan tarkastella seuraavista näkökulmista:

Korkeammat lämpötilat ja matkailusesongit

Liiallinen kuumuus, kuivuus ja voimakas UV-säteily aiheuttavat ihmisten terveydelle haittavaikutuksia. Korkeammat lämpötilat voivat johtaa matkailusesonkien lyhenemiseen tai muuttumiseen sekä vähentää matkailijoiden halukkuutta matkustaa liiasta kuumuudesta kärsiville alueille kesäisin. Voimakkaat helteet ovat matkailijoille suurempi riski, sillä paikallisten kuumuudensietokyky on parempi. Liiallinen kuumuus saattaa olla kuitenkin liikaa myös paikallisille, joten matkailijoiden suunta voi kääntyä etelästä pohjoisemmaksi. Matkailusesonki saattaa tulevaisuudessa painottua enemmän keväälle ja syksylle, jolloin lämpötilat ovat matkailun näkökulmasta ihanteellisemmat. (Ilmasto-opas, n.d.-b.)

Positiivinen näkökulma on se, että sesongin jakautuminen tasaisemmin vuodelle kuormittaa ympäristöä vähemmän ja matkailijoiden aiheuttama tungos kesäkaudella vähenee. Matkailun tuomat tulot jakautuvat myös tasaisemmin ja matkailu työllistää kesäkauden ulkopuolellakin. (Ilmasto-opas,

n.d.-b.) Matkailijoiden tasaisempi jakautuminen vuoden ympäri voi helpottaa energian tuottamista ja kuluttamista useilla tavoilla, kuten vähentää kulutushuippuja kesäsesonkeina majoitustoiminnassa ja ravintoloissa. Energian tuottamisen tarve voi olla myös tasaisempaa, kun matkailijamäärät eivät keskity vain tiettyyn sesonkiin. (Ilmasto-opas, n.d.-a.)

Kuivuus ja vedenpuute

Makean veden vähyys aiheuttaa kilpailua esimerkiksi maatalouden ja matkailun kesken. Matkailutoiminnan ylläpitämisessä veden puute on merkittävä haaste. Pohjavesien käyttäminen voi aiheuttaa eroosiota eli maaperän kulumista ja ravinteiden huuhtoutumista, joka johtaa maaperän köyhtymiseen. Pitkällä aikavälillä se voi aiheuttaa aavikoitumista. (Ilmasto-opas, n.d.-b; Vastuullisen matkailun portaat, n.d.)

Veden vähyys voi johtaa vedenkäytön säännöstelyyn kuivien kausien pidentyessä. Sillä voi olla sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia matkailuun. Säännöstely voi vaikuttaa kielteisesti kohteen vetovoimaan, sillä rajoitukset voivat vaikuttaa matkailijoiden mukavuuteen ja kokemukseen. Toisaalta kohde, joka pyrkii säilyttämään vesivaransa, voi matkailijoiden silmissä kertoa ympäristöystävällisestä kaupungista ja lisätä näin houkuttelevuuttaan. Matkailijat ovat yhä enemmän ympäristötietoisia ja voivat valita kohteen sen ympäristöystävällisyyden perusteella. Matkailutoiminnan ylläpitäjät ja kaupunki voivat tuoda kestävästä kehityksestä ja kestävästä matkailusta käytäntöjä esille enemmän markkinoinnissaan.

Merenpinnan nousu, rankkasateet, myrskyt ja tulvat

Fuengirola sijaitsee rannikolla, jonka takia se on altis merenpinnan nousun vaikutuksille. Merenpinnan nousun aiheuttamat seuraukset voivat vaikuttaa rantalomailun vähenemiseen, jos sen saatavuus heikkenee, rantaa joudutaan suojelemaan tai sen vetovoima matkailijoiden keskuudessa vähenee. Erilaisten ranta-aktiviteettien tarjonta saattaa tulevaisuudessa vähentyä myös. Rankkasateet, myrskyt ja tulvat voivat vahingoittaa kaupungin infrastruktuuria,

kuten hotelleja ja muita rakennuksia sekä ravintoloita ja rantoja. Tämä voi lisätä tarvetta erilaisille sopeutumistoimenpiteille. (European Environment Agency, 2020; Ilmasto-opas, n.d.-b.)

5 KESTÄVÄ MATKAILU

5.1 Matkailun vaikutukset ympäristöön, yhteiskuntaan ja talouteen

Matkailulla on sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia kohdealueen ympäristöön ja luontoon sekä paikalliseen kulttuuriin ja elinvoimaan. Matkailu vaikuttaa matkakohteisiin siis monin eri tavoin - sosiaalisesti, kulttuurisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti. (Konu ym., 2020, s. 99.)

Sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset kohdistuvat paikallisiin asukkaisiin. Matkailulla on työllistävä vaikutus ja se tuo alueelle tuloja joko suoraan matkailualan yrityksille tai matkailijoiden käyttämien palveluiden kautta muilla liiketoiminnan aloilla. Matkailu kasvattaa myös verotuloja. (Edelheim ym., 2017, s. 229–230.)

Matkailun ympäristövaikutukset ovat matkailutoiminnan ja -käytön erilaisia seurauksia, jotka kohdistuvat kohdealueen luontoon, ympäristöön ja maisemaan. Kiinnostava matkakohde houkuttelee vierailijoita, mutta kasvava matkailu voi muuttaa ympäristöä ja lisätä sen alttiutta pilaantumiselle. Luonto on usein matkailun vetovoimatekijä, mutta matkailu saattaa vähitellen heikentää luonnon alkuperäistä vetovoimaa, kun se kuluttaa ympäristöä sekä lisää roskien määrää ja voi näin vaikuttaa myös paikallisten asenteisiin matkailua kohtaan. (Edelheim ym., 2017, s. 93–94.)

Kansainvälisesti merkittävin ympäristövaikutus on ilmastonmuutos ja biodiversiteetin väheneminen. Matkailu nopeuttaa ilmastonmuutosta, sillä se aiheuttaa noin 8 prosenttia maailman hiilidioksidipäästöistä. Matkustaminen

edellyttää usein lentämistä, auton tai julkisen liikenteen käyttöä. Suurin päästöjen aiheuttaja on lentoliikenne ja yksityisautoilu. Myös muut toiminnot, kuten infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpitäminen sekä majoitustoiminnan energiankulutus, vaikuttavat hiilidioksidipäästöjen kasvamiseen. (Sustainable Travel International, 2020a.)

Matkailulla on myös positiivisia ympäristövaikutuksia. Matkailu voi tukea luonnonsuojelua, uhanalaisia lajeja tai ekosysteemien elinympäristöjä. Paikalliset yhteisöt voivat käyttää matkailun tuomia tuloja erilaisiin ympäristönsuojelun hankkeisiin. Matkailu voi lisätä ihmisten tietoisuutta kestävästä toiminnasta ja valinnoista sekä luonnonsuojelusta. Huonosti suunniteltu ja vaillinaisesti säännelty matkailu voi kuluttaa luontoa ja vaikuttaa paikallisten asenteisiin matkailua kohtaan negatiivisesti. Matkailu ei saa heikentää matkailualueiden ekologista kantokykyä eli matkailun tai matkailijoiden määrän pitää olla tasapainossa alueiden kykyyn pitää ympäristön tila hyvänä. (Edelheim ym., 2017, s. 93–98.)

5.2 Kestävä kehitys

Kestävä kehitys tarkoittaa kehitystä, joka täyttää nykyhetken tarpeet vaarantamatta tulevien sukupolvien kykyä vastata omiin tarpeisiinsa. Kestävän kehityksen käsite voidaan tulkita monin eri tavoin, mutta sen ytimessä on lähestymistapa kehitykseen, joka pyrkii tasapainottamaan erilaisia ja usein kilpailevia tarpeita yhteiskunnan kohtaamia ympäristöllisiä, sosiaalisia ja taloudellisia rajoituksia vastaan. (Sustainable Development Commission, n.d.)

Kestävän kehityksen päämäärä on turvata hyvät elämisen mahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville huomioiden tasavertaisesti ympäristö, ihminen ja talous. Ensimmäisen kerran kestävä kehitys nousi esille YK:n Brundtlandin komission raportissa vuonna 1987. Komission mukaan kestävä kehitys on ympäristöllistä, mutta myös sosiaalista, kulttuurista ja taloudellista, vaarantamatta tulevien sukupolvien oikeutta omaan kehitykseensä. Viimeisin

kestävän kehityksen toimintaohjelma on vuodelta 2015, jolloin YK:n jäsenmaat sopivat uudesta ohjelmasta, joka nimettiin Agenda 2030:ksi. (Suomen YK-liitto, n.d.)

Agenda 2030 -toimintaohjelma on suunnitelma ihmisten, planeetan ja hyvinvoinnin hyväksi. Sen tarkoituksena on edistää ympäristöllistä, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä. (United Nations, n.d.) Se sisältää 17 tavoitetta ja 169 alatavoitetta. Tavoitteet ovat kaikille maailman maille samat, mutta painottuvat eri tavoin riippuen maan kehitystasosta. Ohjelma painottaa tavoitteiden keskinäistä riippuvuutta eli sitä, miten toimenpiteiden vaikutukset vaikuttavat muihin tavoitteisiin. Tavoitteiden saavuttamisesta vastaavat eri maiden hallitukset ja niistä raportoidaan YK:lle. (Kestäväkehitys.fi, n.d.)

Agenda 2030:n päätavoitteet on esitetty kuviossa 2.

Kuvio 2. YK:n kestävän kehityksen 17 tavoitetta (Kestavakehitys.fi, n.d.).

5.3 Kestävän matkailun periaatteet ja tavoitteet

Kestävä matkailu liittyy olennaisesti Agenda 2030 -toimintaohjelmaan.

Matkailulla on mahdollisuus vaikuttaa kaikkiin toimintaohjelman tavoitteisiin joko suoraan tai välillisesti. Se on mainittu erikseen tavoitteissa 8, 12 ja 14, jotka koskevat kestävä ja osallistavaa talouskasvua, vastuullista ja kestävä

kulutusta ja tuotantoa sekä valtamerten ja merten luonnonvarojen kestäväää käyttöä. (UNWTO, n.d.-a)

Kestävän matkailun periaatteina ovat matkailun ekologinen, sosiaalinen ja kulttuurinen sekä taloudellinen kestävyys. Näiden välille tulee luoda sopiva tasapaino pitkän aikavälin kestävyiden takaamiseksi. (UNWTO, n.d.-a.)

5.3.1 Ekologinen kestävyys

Ekologinen kestävyys tarkoittaa ihmisen toiminnan sopeuttamista luonnon kestokykyyn huomioiden biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen (Ympäristöministeriö, 2023).

Ekologista kestävyyttä on Visit Finlandin (n.d.) mukaan esimerkiksi:

- ✓ Energian- ja vedenkulutuksen vähentäminen
- ✓ Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen
- ✓ Jätteiden lajittelu ja kierrätys
- ✓ Palveluiden tuottaminen luontoa säästäen
- ✓ Ruokahävikin pienentäminen
- ✓ Ympäristötietoisuuden lisääminen viestinnällä ja vaikuttamalla matkailijoiden vastuullisempaan toimintaan

5.3.2 Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys tarkoittaa sitä, että hyvinvoinnin edellytykset siirtyvät sukupolvelta toiselle (Ympäristöministeriö, 2023).

Visit Finland (n.d.) määrittelee sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden olevan esimerkiksi:

- ✓ Paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen ja suojeleminen sekä kulttuurin kunnioittaminen

- ✓ Paikallisten osallistaminen, kunnioittaminen ja arvostaminen
- ✓ Paikallisen työvoiman käyttäminen ja työntekijöiden oikeuksien huomioiminen
- ✓ Paikallisten tuotteiden ja palveluiden suosiminen
- ✓ Eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen
- ✓ Matkailun hallinta, rajojen luominen ja sen vaikutusten todentaminen

5.3.3 Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunnan keskeisten toimintojen edellytyksenä on kestävä talous. Taloudellinen kestävyys tarkoittaa tasapainoista kasvua, joka ei johda velkaantumiseen tai varantojen häviämiseen pitkällä aikavälillä. (Ympäristöministeriö, 2023.)

Taloudellista kestävyyttä on Visit Finlandin (n.d.) mukaan esimerkiksi:

- ✓ Matkailun tuottaman tulon jääminen alueelle paikallisten hyväksi
- ✓ Paikallisten työllistäminen
- ✓ Paikallisten tuotteiden ja palveluiden ostaminen
- ✓ Matkailualan ja paikallisten asukkaiden, yritysten ja organisaatioiden tiivis yhteistyö, jolloin matkailun tuomat hyödyt jakautuvat tasaisemmin eri osapuolille
- ✓ Kestävien hankintojen ja investointien toteuttaminen
- ✓ Toiminnan läpinäkyvyys

5.4 Matkailun vaikutukset kestävyYTEEN

Matkailun haitat ja hyödyt näkyvät vaikutuksina kohteen ekologiseen ja sosiokulttuuriseen ympäristöön. Vaikutukset heijastuvat myös kohteen talouteen. Kestävän matkailun tavoitteet pyrkivät ylläpitämään ympäristön laatua, parantamaan kohdealueiden yhteisöjen elämänlaatua, edistämään tasa-arvoa ja kehitystä sekä lisäämään ihmisten tietoisuutta matkailun vaikutuksista. (Edelheim ym., 2017, s. 235–237).

Ekologinen kestävyys liittyy ympäristövaikutusten hallintaan, sosiaalinen kestävyys paikallisten yhteisöjen kunnioittamiseen, kulttuurinen kestävyys edistää kulttuurien säilyttämistä sekä taloudellinen kestävyys tukee paikallisia yrityksiä ja taloutta.

Huolimatta siitä, että kestävän matkailun myönteiset vaikutukset ja kestävyiden tärkeys on tiedostettu jo pitkään, on kestävän matkailun toteuttaminen käytännössä haasteellista monista syistä. Matkailutoimijoilla on erilaisia näkemyksiä kestävyiden suhteen ja lisäksi taloudelliset syyt tai tietoisuuden puute hankaloittavat kestävän matkailun harjoittamista. Matkailijatkin suhtautuvat eri tavoin matkailun kestävyteen. Olennaisin haaste kestävän matkailun toteutumiselle on itse matkustaminen eli ihmisten liikkuminen paikasta toiseen. Matkailun hiilidioksidipäästöistä suurin osa muodostuu matkustamisesta. Erityisen ongelmallista on lentomatkustaminen ja lentoliikenteen kasvu siitä aiheutuvien päästöjen ja niiden hallinnan takia. (Edelheim ym., 2017, s. 238–240).

Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna kohteet hakevat oletustikin matkailijamäärien kasvua, joka tekee matkailusta kestävämmämpää lisääntyneen lentoliikenteen takia.

Ilmastonmuutoksen kannalta kestävä matkailua onkin mahdotonta toteuttaa, sillä matkailun olisi oltava sellaista, joka ei aiheuta ollenkaan tai aiheuttaa vain hyvin vähän kasvihuonekaasupäästöjä. Kestävässä matkailussa on siis tulkinnanvaraa, eikä se näin ollen ole välttämättä tavoite yksinään, vaan sen avulla voidaan yleisesti edistää kestävä kehitystä. Kestävää matkailua on pyritty kuitenkin tavoittelemaan vastuullisen matkailun eli yksittäisten toimijoiden toimilla, vaikka kyseenalaista onkin, ovatko toimet globaalisti ajateltuna riittäviä. (Edelheim ym., 2017, s. 236–240).

Vastuullinen matkailu perustuu kestävän matkailun periaatteisiin ja siihen, että jokainen toimii vastuullisesti matkustaessaan. Vastuullisen matkailun

kehittäminen ja matkailijoiden vastuu omista toimistaan voi toimia osana ratkaisua kestävämmän matkailun lisäämisessä.

6 VASTUULLINEN MATKAILU

6.1 Vastuullisen matkailun määritelmä

Vastuullinen matkailu pohjautuu kestävä matkailun periaatteisiin, jossa matkailijan tekemillä valinnoilla on myönteisiä vaikutuksia matkakohteen ympäristöön, kulttuuriin ja talouteen (Lapland Above Ordinary, n.d.).

Vastuullista matkailua voivat harjoittaa kaikki matkailutoimintaan liittyvät sidosryhmät eli kaikki osapuolet, jotka vaikuttavat matkailutoimintaan ja kaikki, joita matkailutoiminta koskettaa. Vastuullisella matkailulla on kolme näkökulmaa, joiden perusteella matkailutoiminnan seurauksia voidaan tarkastella – sosiokulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen vastuullisuus. Minkälainen matkailu tahansa voi olla vastuullista, kunhan matkailijat, yritykset, viranomaiset ja muut matkailun sidosryhmät toimivat vastuullisesti ja kantavat vastuunsa toiminnoistaan ja niiden seurauksista. Vastuullinen matkailu pyrkii saavuttamaan kestävä kehityksen mukaisen matkailun. (Edelheim ym., 2017, s. 229–230.)

6.2 Sosiokulttuurinen vastuullisuus

Matkailun sosiokulttuurinen vastuullisuus pyrkii jakamaan matkailutoiminnan hyödyt tasaisesti eri sidosryhmien kesken vähentäen matkailun negatiivisia vaikutuksia paikallisten elämään, kunnioittaen paikallista kulttuuria ja paikallisten asukkaiden arvoja sekä edistäen kulttuuriperinnön monimuotoisuutta (Edelheim ym., 2017, s. 229–230).

Sosiaalista vastuullisuutta Valpas Median, 2020a, mukaan ovat:

- ✓ Paikallisten asukkaiden huomioiminen ja heidän yksityisyytensä kunnioittaminen
- ✓ Yhteisön osallistaminen matkailun suunnitteluun
- ✓ Ihmisoikeuksien ja tasa-arvon toteutuminen
- ✓ Paikallisten työllistymisen edistäminen
- ✓ Taloudellisen hyödyn tasapuolinen jakautuminen yhteisössä
- ✓ Huolehtiminen matkailun turvallisuudesta ja esteettömyydestä

Valpas Media, 2020a, määrittelee, että kulttuurista vastuullisuutta ovat:

- ✓ Paikallisen kulttuurin ja perinteiden säilyttäminen
- ✓ Perinteitä ei luoda tai hyödynnetä ainoastaan matkailutulojen vuoksi, vaan vaalitaan aitoutta
- ✓ Paikallisen arkkitehtuurin arvostaminen ja arvokkaiden kohteiden suojeleminen
- ✓ Kunnioitus paikallisia elinkeinoja, käsityöläisammattaita, tapoja, tabuja, kieltä, uskontoa, tapahtumia, elämäntyyliä, musiikkia ja ruokakulttuuria kohtaan
- ✓ Avoin asenne paikallisyhteisöä kohtaan

6.3 Ekologinen vastuullisuus

Matkailun ekologinen vastuullisuus kiteytyy matkailutoiminnan haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseen ja luonnon kanto- ja uusiutumiskyvyn kunnioittamiseen (Edelheim ym., 2017, s. 229–230).

Matkailu on ekologisesti kestävä, kun se ei tuota haitallisia vaikutuksia luontoon, ympäristöön tai maisemaan. Vastuullinen matkailija, joka kunnioittaa ympäristöään, pyrkii tekemään valintoja, jotka eivät ainoastaan välttä haittavaikutuksia, vaan myös edistävät matkailun myönteisiä vaikutuksia. (Valpas Media, 2020b.)

Ekologista vastuullisuutta ovat Sinimalism´n (n.d.), mukaan:

- ✓ Kestävää matkailua edistävän kulkuvälineen valitseminen
- ✓ Veden ja sähkön maltillinen käyttö
- ✓ Luonnon kunnioittaminen
- ✓ Kierrättämisen harjoittaminen
- ✓ Ympäristöä vahingoittavien aktiviteettien välttäminen
- ✓ Paikallisten tuotteiden suosiminen
- ✓ Ekosertifikaatteja tarjoavien palveluntarjoajien valitseminen
- ✓ Osallistuminen kohteen luonnon parantamiseen
- ✓ Uusiutuvan energian ja kestävyysparantamiseen pyrkivän matkanjärjestäjän tai matkailuyrityksen valitseminen

6.4 Taloudellinen vastuullisuus

Matkailun taloudellinen vastuullisuus lisää alueen työllisyyttä ja tuo alueelle tuloja, mutta ei vaikuta muihin elinkeinoihin haitallisesti. Taloudellinen vastuullisuus tarkoittaa taloudellisesti kannattavaa matkailutoimintaa. (Edelheim ym., 2017, s. 230).

Sinimalism, n.d., määrittelee, että taloudellista vastuullisuutta ovat:

- ✓ Paikallisten tuotteiden ja palveluiden suosiminen
- ✓ Sesongin ulkopuolella matkustaminen
- ✓ Tuotteiden ja palveluiden ostaminen vastuullisilta tarjoajilta
- ✓ Matkailusta saatujen tulojen pysyminen matkakohteessa

Vastuullinen matkailu liittyy vahvasti kestävä kehityksen käsitteisiin ja vastuuseen ympäristöstä. Vastuullinen matkailu on luonnon ja paikallisten ihmisten ehdoilla tapahtuvaa toimintaa, jolla kestävä matkailu pyritään saavuttamaan. (Edelheim ym., 2017, s. 230–231).

6.5 Vastuullinen matkailija

Matkustaminen vaikuttaa aina ympäristöön. Matkustaminen ei kuitenkaan ole haitallista, kun sen tekee harkiten ja vastuullisesti. Matkailun merkittävän ympäristövaikutus riippuu matkustustavasta ja matkan pituudesta, joihin voi helposti vaikuttaa omilla valinnoillaan. Matkailun avulla on mahdollista säilyttää ja kunnostaa arvokkaita kulttuuriperintökohteita tai luonnonnähtävyyksiä. (Tommola, n.d.) Vastuullinen matkailija pyrkii vähentämään matkansa aiheuttamia negatiivisia vaikutuksia kohteen luontoon ja ympäristöön. Hän kunnioittaa paikallista kulttuuria, tapoja ja perinteitä sekä ympäristöä ja yhteisöjä sekä tiedostaa, että hän on vain vierailija kohteessa. (Edelheim ym., 2017, s. 231.) Jokainen voi vaikuttaa omilla valinnoillaan ja toimillaan kestävämmän matkailun toteuttamiseen.

Vastuullisuutta voi edistää esimerkiksi matkatoimisto Aurinkomatkojen, (n.d.) mukaan seuraavin toimin:

- ✓ Käytä päästöhyvityspalvelua kompensoimaan lentosi päästöjä ja pakkaa kevyemmin, jotta polttoainetta kuluu vähemmän.
- ✓ Liiku lomakohteessa julkisia kulkuvälineitä käyttäen tai käytä yhteiskuljetuksia ja pyri valitsemaan vähäpäästöinen kulkuväline. Liiku myös kävellen tai pyöräillen.
- ✓ Vähennä jätteiden määrää ja kierrätä. Vältä yksittäispakattujen muovipakkausten ostamista ja käytä ostoksiisi kestokasseja.
- ✓ Kuluta vettä ja sähköä maltillisesti. Suosi hanavettä kohteissa, joissa vesijohtovesi on juomakelpoista ja käytä uudelleentäytettävää juomapulloa. Sammuta valot ja ilmastointi lähtiessäsi majoituspaikasta sekä käytä pyyheitä ja lakanoita useampi päivä kerrallaan.
- ✓ Vältä ruokahävikkiä.

- ✓ Osta vain vastuullisesti tuotettuja esineitä muistoksi tai tuliaisiksi.
- ✓ Kunnioita paikallisia ihmisiä ja kulttuuria sekä suosi paikallisia tuotteita ja palveluita.
- ✓ Kohtele eläimiä ja luontoa hyvin. Vältä luonnonvaraisten eläinten syöttämistä ja äläkä osallistu tapahtumiin, joissa eläimiä käytetään väärin hyväksi turistien vetonaulana.

7 SUOMALAISET FUENGIROLAN MATKAILIJOINA

7.1 Tutkimusmenetelmä

Tässä luvussa käsitellään työssä käytettyä tutkimusmenetelmää. Tutkimus toteutettiin Survio -verkkokyselytyökalulla kyselytutkimuksena (liite 1) käyttämällä määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää.

Kvantitatiiviselle menetelmälle on ominaista tietyn aineiston luokittelu, seuraaminen, syy-seuraussuhteiden selvittäminen ja vertailu sekä numeerisiin tuloksiin perustuva ilmiön selittäminen. Yleisin kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä käytetty tapa on kyselylomake. Kyselystä voidaan käyttää myös nimeä Survey-tutkimus, joka tarkoittaa sitä, että kysely on vakioitu. Vakioidussa kyselyssä jokaiselle vastaajalle esitetään kysymykset samanlaisina. Kyselytutkimuksen avulla kerätty aineisto sopii suurelle ja hajallaan olevalla joukolle ihmisiä. Kyselylomakkeen hyvä puoli on se, että vastaaja jää aina anonymiksi ja henkilön on helpompi vastata rehellisesti. Sen huonona puolena on se, että vastausmäärä saattaa jäädä alhaiseksi tai vastausten palauttamisessa on viivettä. (Vilkkä, 2021, Luku 4, kohta Määrällinen tutkimusmenetelmä käytännössä.)

Tutkimusjoukon otannan suunnittelussa on tärkeää pohtia sitä, minkäkokoinen aineisto vastaa tutkimusongelmaan kattavasti vai tehdäänkö tutkimuksessa kokonaistutkimus. Kokonaistutkimus on kannattavaa tehdä silloin, kun pyritään tutkimaan koko tutkimusjoukkoa eli kohderyhmää. (Vilkkä, 2021, Luku 4, kohta Otannan suunnittelu.) Tutkimuksessa koettiin tärkeäksi tutkia populaatiota eli kohderyhmää kokonaisuudessaan ja ennakoiden mahdollinen alhainen vastausmäärä, jolloin tutkimuksessa tehtiin kokonaistutkimus.

7.2 Tutkimuksen toteutus

Kyselytutkimuksen tavoitteena oli arvioida suomalaisten vastuullisuutta heidän matkustuskäyttäytymisessään ja selvittää, vaikuttaako ilmastonmuutos suomalaisten matkustushalukkuuteen Fuengirolaa kohtaan, kun sään ääri-ilmiöt lisääntyvät.

Kyselytutkimuksen avulla pyrittiin saamaan tarkempaa tietoa siitä, miten suomalaiset tiedostavat ilmastonmuutoksen matkailun näkökulmasta, millaisia asenteita ja arvoja suomalaisilla on matkailuun liittyen sekä kuinka paljon he ovat valmiita ottamaan vastuuta omasta matkailutoiminnastaan ja kestävien valintojen tekemisestä. Kyselytutkimuksen kautta pyrittiin myös tunnistamaan mahdolliset esteet ja haasteet, jotka voivat vaikuttaa suomalaisten matkailijoiden vastuullisuuteen matkailutilanteissa. Kyselylomakkeessa kerrottiin, mitä vastuullinen matkailu tarkoittaa ja minkälaisia sään ääri-ilmiöitä ilmastonmuutos aiheuttaa.

Kyselylomake jaettiin linkkinä WhatsAppissa ryhmään, joka koostuu Fuengirolassa eripituisia lomia viettävistä suomalaisista. Kyselyyn oli mahdollista vastata 3.-7.12.2023 välisenä aikana. Ryhmässä on jäseniä 95. Kyselyyn vastanneita oli 25 henkilöä. Vastauksia tuli aikavälillä 3.-4.12.2023. Muistutin ryhmäläisiä kyselyyn vastaamisesta 5.12., mutta vastauksia ei tullut enempää.

Opinnäytetyön tutkimusongelmana oli ”Miten vastuullinen matkailu toimii olennaisena tekijänä ilmastonmuutoksen hillinnässä?”

Tutkimusongelmaan saatiin vastaus seuraavien kysymysten perusteella:

- ✓ Taustatietoina ikä ja sukupuoli
- ✓ Miten yleensä matkustat?
- ✓ Minä vuodenaikana yleensä matkustat Fuengirolaan?
- ✓ Miten arvioisit ilmastonmuutoksesta johtuvien sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikuttavan tulevaisuudessa matkustushalukkuuteesi Fuengirolaan?
- ✓ Kuinka tärkeänä pidät vastuullisuutta matkailussa?
- ✓ Mitkä asiat koet tärkeiksi vastuulliseen matkailuun liittyen?
- ✓ Mitä odotat matkakohteelta kestävyiden ja vastuullisuuden näkökulmasta?
- ✓ Teetkö vastuullisia valintoja lomaillessasi?
- ✓ Millaisia liikkumisvaihtoehtoja suosit matkakohteessa?
- ✓ Olisitko valmis maksamaan enemmän vastuullisista tuotteista ja palveluista matkakohteessa?
- ✓ Tuodaanko vastuullista matkailua mielestäsi riittävästi esille mm. matkanjärjestäjien osalta?
- ✓ Onko jotain erityistä, mitä haluaisit itse tuoda esille liittyen kestävään ja vastuulliseen matkailuun?

Kysymykset olivat suurimmaksi osaksi monivalintakysymyksiä eli suljettuja kysymyksiä, joihin oli annettu valmiit vastausvaihtoehdot. Vastaajalla oli mahdollisuus valita kysymykseen useampikin vastausvaihtoehto. Vastauksista ei nähnyt vastausten keskinäistä tärkeysjärjestystä, mutta niistä kävi ilmi, mitkä asiat vastaaja kokee tärkeiksi. Viimeinen kysymys jätettiin avoimeksi, jolloin vastaajalla oli mahdollisuus kirjoittaa omia ajatuksiaan vastuulliseen ja kestävään matkailuun liittyen.

7.3 Kyselytutkimuksen tulokset ja analysointi

Tutkimuksen tulokset tarjoavat arvokasta tietoa siitä, miten ilmastonmuutos vaikuttaa suomalaisten matkustuskäyttäytymiseen ja minkälaisia matkailijoita suomalaiset ovat vastuullisen matkailun näkökulmasta.

Kyselyyn vastanneita oli kaksikymmentäviisi. Opinnäytetyön kyselytutkimuksen analysointia varten käytetyt taulukot on luotu Survio-kyselytyökalulla, eikä niitä ole erikseen muokattu.

Ensimmäiset kaksi kysymystä selvittivät vastaajien ikää ja sukupuolta, jonka tarkoituksena oli saada tarkempaa tietoa tutkimuksen kohderyhmästä.

Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin vastaajien ikäjakaumaa. Vastaajista suurin osa eli 9 henkilöä oli iältään 35–44 vuotta. Vastaajista 6 henkilöä kertoi olevansa 45–54-vuotias ja toiset kuusi henkilöä kertoivat olevansa 55–64-vuotiaita. Vastaajista 65-vuotta tai vanhempia oli kaksi henkilöä. Vastaajista 25–34 vuotta oli vain yksi henkilö, kuten myös 18–24-vuotiaita oli yksi henkilö. Yksikään vastaajista ei ollut alle 18-vuotias.

Alla olevassa kuviossa 3. on havainnollistettu vastaajien ikäjakauma luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

1 Taustatiedot

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Alle 18 vuotta	0	0.0%
● 18–24 vuotta	1	4.0%
● 25–34 vuotta	1	4.0%
● 35–44 vuotta	9	36.0%
● 45–54 vuotta	6	24.0%
● 55–64 vuotta	6	24.0%
● 65 vuotta tai vanhempi	2	8.0%

Kuvio 3. Vastaajien ikäjakauma luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

Toinen kysymys selvitti vastaajien sukupuolijakaumaa. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli naisia, joita oli 21 henkilöä. Miesten osuus vastanneista oli neljä henkilöä.

Alla olevassa kuviossa 4. on havainnollistettu vastaajien sukupuoli luvuihin ja prosenttiyksiköittäin.

2 Taustatiedot:

Monivalinta - useita vastauksia , vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Nainen	21	84.0%
● Mies	4	16.0%
● Muu	0	0.0%
● En halua kertoa	0	0.0%

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma.

Kolmannessa kysymyksessä ”Miten yleensä matkustat?” selvitettiin taustatiedoksi vastaajien matkustustottumuksia. Kysymys oli monivalintakysymys, johon oli mahdollista valita useampikin vastausvaihtoehto. Vastauksia kysymys sai 28. Suurimman painoarvon, 40 % sai puolisonsa kanssa matkustaminen. Toiseksi suurimman painoarvon, 36 % sai perheensä kanssa matkustaminen. Yksin matkustavien painoarvo oli 20 %, ja ystäviensä kanssa matkustavien painoarvo oli 16 %. Työn vuoksi Fuengirolaan ei kertonut matkustavansa yksikään. Jälkikäteen ajateltuna vastausvaihtoehdoksi olisi voinut muotoilla etätyötä tekevät.

Merkittävä osa vastaajista matkustaa perheensä tai puolisonsa kanssa, mikä viittaa siihen, että he arvostavat matkailukokemusta yhdessä läheistensä kanssa. Myös yksin matkustavat ja ystäviensä kanssa matkustavat muodostavat suuren osan vastaajista. Vastaajista yksikään ei ilmoittanut matkustavansa työnsä puolesta, joka voi johtua siitä, että etätyötä tekevien osuus jäi kysymyksessä huomiotta.

Alla olevassa kuviossa 5. on havainnollistettu, miten vastaaja yleensä matkustaa luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

3 Miten yleensä matkustat?

Monivalinta - useita vastauksia , vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Perheen kanssa	9	36.0%
● Puolisoni kanssa	10	40.0%
● Ystävieni kanssa	4	16.0%
● Yksin	5	20.0%
● Työn vuoksi	0	0.0%

Kuvio 5. Miten vastaajat yleensä matkustavat.

Neljäs kysymys "Kuinka usein matkustat Fuengirolaan?" pyrki saamaan käsityksen vastaajien matkustustottumuksista ja ilmastonmuutoksen vaikutuksista vastaajien matkustuskäyttäytymiseen. Kysymys oli monivalintakysymys, johon oli mahdollista valita useampikin vastausvaihtoehto. Kukaan vastaajista ei valinnut kuitenkaan useampaa vastausvaihtoehtoa.

Enemmistö vastaajista, 52 %, matkustaa Fuengirolaan useita kertoja vuodessa. Tämä voi viitata siihen, että kyseinen matkakohde on suosittu ja tärkeä osa näiden ihmisten matkailutottumuksia. Tämä ryhmä on kiinnostunut matkustuskohteen tarjoamista palveluista, kulttuurista tai muista vetovoimatekijöistä.

Toiseksi suurin osa vastaajista, 28 %, matkustaa Fuengirolaan harvemmin kuin kerran vuodessa. Tämä ryhmä saattaa edustaa henkilöitä, jotka pitävät matkustusta harvinaisempana tai harkitsevat tarkemmin matkustuspäätöksiään. Tämä voi liittyä erilaisiin tekijöihin, kuten taloudellisiin resursseihin, muihin sitoumuksiin tai mahdollisesti vastuullisuusnäkökohtiin. Vastanneet saattavat myös matkustaa eri matkakohteisiin eli he eivät halua matkustaa aina samaan kohteeseen.

Kerran vuodessa Fuengirolaan matkustavat, 20 % suomalaisista, muodostavat myös merkittävän osan vastaajista. Tällä ryhmällä voi olla selkeä vuotuinen matkasuunnitelma eli he saattavat pitää matkustusta säännöllisenä ja suunniteltuna osana elämäänsä. Fuengirola voi olla tärkeä ja erityinen kohde tälle ryhmälle ja he saattavat valita sen määränpääksi vuodesta toiseen syystä tai toisesta. Tämä voi johtua esimerkiksi alueen tarjoamista aktiviteeteista, kulttuurista tai henkilökohtaisista siteistä paikkaan.

Sekä kerran vuodessa ja harvemmin kuin kerran vuodessa Fuengirolaan matkustavat voivat olla kumpikin joukko suunnitelmallisia matkailijoita, jotka harkitsevat matkustuspäätöksiään. Tämä saattaa liittyä vastuullisuuteen ja harkittuihin valintoihin matkustamisen suhteen, mikä voi vaikuttaa positiivisesti kestävän matkailun edistämiseen.

Alla olevassa kuviossa 6. on havainnollistettu vastaajien matkustusmäärä vuodessa luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

4 Kuinka usein matkustat Fuengirolaan?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Kerran vuodessa	5	20.0%
● Useita kertoja vuodessa	13	52.0%
● Harvemmin kuin kerran vuodessa	7	28.0%

Kuvio 6. Vastaajien matkustusmäärä luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

Viidennen kysymyksen ”Minä vuodenaikana yleensä matkustat Fuengirolaan?” tarkoituksena oli selvittää myös suomalaisten matkustustottumuksia ja sitä, vaikuttaako ilmastonmuutos jo nyt heidän matkustuskäyttäytymiseensä. Kysymys oli monivalintakysymys, mikä mahdollisti useamman vastausvaihtoehdon valitsemisen.

Suurin osa vastaajista, 50 %, ilmoitti matkustavansa Fuengirolaan syksyllä. Toiseksi suosituimmaksi vuodenaajaksi nousi talvi, 23,7 % vastauksilla.

Keväällä matkustaminen sai 18,4 % vastauksista, mikä voi liittyä alkukevään ihanteellisiin lämpötiloihin. Kesällä matkustavien osuus oli pienin, 7,9 %.

Vastausten perusteella syksy ja talvi ovat suomalaisille miellyttävimmät matkustusajankohdat, vaikka vastauksissa olikin vaihtelua. Tämä voi johtua erilaisista mieltymyksistä, kuten säästä ja miellyttävistä lämpötiloista tai tapahtumista kohteessa eri vuodenaikoina. Kesällä matkustavien osuuden ollessa pienin, voisi vastauksista tulkita sään ääri-ilmiöiden eli korkeampien lämpötilojen lisääntymisen vaikuttavan suomalaisten matkustuskäyttäytymiseen.

Alla olevassa kuviossa 7. on havainnollistettu vastaajien matkustusajankohta vuodenaikojen mukaan luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

5 Minä vuodenaikana yleensä matkustat Fuengirolaan?

Monivalinta - useita vastauksia , vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Kevät	7	28.0%
● Kesä	3	12.0%
● Syksy	19	76.0%
● Talvi	9	36.0%

Kuvio 7. Vastaajien matkustusajankohta vuodenaikojen mukaan luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

Kuudes kysymys ”Miten arvioit ilmastonmuutoksesta johtuvien sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikuttavan tulevaisuudessa matkustushalukkuuteesi Fuengirolaan?” selvitti sitä, vaikuttaako ilmastonmuutos ja sen tuomat sään ääri-ilmiöt suomalaisten matkustuskäyttäytymiseen. Kysymys oli monivalintakysymys, johon oli mahdollista valita useampi vastausvaihtoehto. Vastauksia oli 38.

Suurin osa vastaajista vastasi matkustavansa viileämpään aikaan, keväällä ja syksyllä, joka oli suosituin vastausvaihtoehto 52 % painoarvolla. Toiseksi

suurin painoarvo, 40 %, annettiin vastaukselle, jonka mukaan vastaajat eivät usko sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikuttavan heidän matkustushalukkuuteensa millään lailla. Pieni osa vastaajista kertoi vähentävänsä matkustamista ulkomaille ja suosivansa kotimaanmatkailua. Heidän painoarvonsa oli 4 %. Vastaajista yksikään ei kertonut matkustavansa Fuengirolan sijaan muualle, kuten pohjoisempiin matkakohteisiin. Osa vastaajista, 8 % painoarvolla, ei osannut sanoa, tuleeko sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen vaikuttamaan heidän matkustushalukkuuteensa.

Enemmistö vastaajista aikoo matkustaa enemmän keväällä ja syksyllä. Tämä viittaa siihen, että vastaajat välttävät kuumimpia kesäkuukausia matkustaessaan. Tämä kuvastaa matkailijoiden halua valita miellyttävämpiä sääolosuhteita ja välttää voimakkaita helleaaltoja, joten ilmastonmuutos on jo saattanut vaikuttaa heidän matkustuspäätöksiinsä. Merkittävä osa vastaajista ei uskonut sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikuttavan heidän matkustushalukkuuteensa millään lailla. Tämä voi viitata joko tietämättömyyttä ilmastonmuutoksen vaikutuksista tai vähäistä huolta sään ääri-ilmiöiden lisääntymisestä.

Vähemmistö vastaajista kertoi vähentävänsä ulkomaanmatkailua ja suosivansa kotimaanmatkailua. Tämä saattaa johtua siitä, että osa vastaajista pyrkii vähentämään ympäristövaikutuksiaan välttämällä lentomatkoja ja suosimalla lähempänä sijaitsevia kohteita tai he kokevat sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen niin negatiivisena asiana, eivätkä halua matkustaa sen vuoksi.

Osa vastaajista ei osannut sanoa, tuleeko sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen vaikuttamaan heidän matkustushalukkuuteensa. Tämä osoittaa, että vastaajilla on jonkin verran epävarmuutta ja tietämättömyyttä ilmastonmuutoksen vaikutuksista matkustuspäätöksiin.

Kiinnostavaa on se, että kukaan ulkomaanmatkailua jatkavista vastaajista ei kertonut vaihtavansa matkakohdetta Fuengirolasta pohjoisempiin kohteisiin. Tämä voi viitata siihen, että Fuengirola pysyy edelleen houkuttelevana matkakohteena, vaikka sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen liittyy huolia.

Alla olevassa kuviossa 8. on havainnollistettu vastanneiden oma arvio sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikutuksista matkustushalukkuuteen luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

6 Miten arvioit ilmastonmuutoksesta johtuvien sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikuttavan tulevaisuudessa matkustushalukkuuteesi Fuengirolaan?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
En usko, että ne vaikuttavat matkustushalukkuuteeni	10	40.0%
Matkustan enemmän keväällä ja syksyllä, kun on viileämpää	13	52.0%
Matkustan todennäköisesti muualle, kuten pohjoisempiin kohteisiin	0	0.0%
Vähennän matkustamista ulkomaille ja suosin kotimaanmatkailua	1	4.0%
En osaa sanoa	2	8.0%

Kuvio 8. Vastanneiden oma arvio sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikutuksista matkustushalukkuuteen luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

Seitsemäs kysymys ”Kuinka tärkeänä pidät vastuullisuutta matkailussa?” selvitti vastaajien asennetta vastuullisuutta kohtaan matkailussa. Vastauksia kysymys sai 25 eli jokainen vastaaja valitsi yhden vastausvaihtoehdon. Yli puolet, 52 % vastaajista, piti vastuullisuutta melko tärkeänä. Toiseksi eniten, 24 % vastaajista, piti sitä kohtalaisen tärkeänä. Vastaajista 12 % kokee vastuullisuuden matkailussa erittäin tärkeänä ja sama määrä vastaajista, 12 %, ei koe sitä kovin tärkeäksi asiaksi.

Suurin osa vastaajista kertoi pitävänsä vastuullisuutta matkailussa melko ja kohtalaisen tärkeänä. Tämä osoittaa, että enemmistö arvostaa vastuullisuutta matkailussa ja pyrkii edistämään kestävästä matkailusta omassa toiminnassaan ja valinnoissaan.

Pienempi osuus vastaajista kokee vastuullisuuden matkailussa erittäin tärkeäksi. Tämä osoittaa, että osa asettaa suuren arvon vastuullisiin matkailukäytäntöihin sekä he voivat valita matkakohteitaan ja palveluntarjoajiaan tämän perusteella.

Osa vastaajista ei kokenut vastuullisuutta kovin tärkeäksi. Olisi mielenkiintoista selvittää, miksi nämä vastaajat eivät anna suurta painoarvoa vastuullisuudelle ja mitkä tekijät vaikuttavat heidän asenteisiinsa. Tämä voi kertoa joko tietämättömyydestä vastuullisen matkailun suhteen tai he eivät kanna huolta omasta toiminnastaan lomalla ollessaan.

Vaikka suurin osa pitää vastuullisuutta tärkeänä, osa näkee sen ehkä hieman vähemmän keskeisenä tekijänä matkailussa. Positiivinen huomio on se, että kukaan vastaajista ei pidä vastuullisuutta lainkaan tärkeänä. Tämä viittaa siihen, että vastuullisuus on ainakin jossain määrin arvostettu näkökulma matkailussa vastaajien keskuudessa.

Alla olevassa kuviossa 9. on havainnollistettu vastaajien suhtautuminen vastuulliseen matkailuun luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

7 Kuinka tärkeänä pidät vastuullisuutta matkailussa?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Erittäin tärkeänä	3	12.0%
● Melko tärkeänä	13	52.0%
● Kohtalaisen tärkeänä	6	24.0%
● Ei kovin tärkeänä	3	12.0%
● Ei lainkaan tärkeänä	0	0.0%

Kuvio 9. Vastaajien suhtautuminen vastuulliseen matkailuun luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

Kahdeksannessa kysymyksessä ”Mitkä asiat koet tärkeiksi vastuulliseen matkailuun liittyen?” selvitti sitä, mitä asioita vastaaja pitää merkityksellisinä tai keskeisinä vastuullisen matkailun näkökulmasta. Kysymys oli monivalintakysymys, johon sai valita useita vastauksia. Vastauksia oli yhteensä 61 ja suurin painoarvo, 76 % piti tärkeimpänä paikallisten yritysten tukemista. Toiseksi suurimman painoarvon, 72 %, sai paikallisten kulttuurien kunnioittaminen. Eettinen ruoka ja kuluttaminen sai painoarvon 56 % ja ympäristöystävälliset palvelut 40 %.

Suurin osa vastaajista piti paikallisten yritysten tukemista tärkeimpänä vastuullisen matkailun näkökulmasta. Tämä korostaa vastaajien halua edistää paikallista taloutta ja yhteisöjä matkailun avulla.

Toiseksi tärkeimmäksi näkökulmaksi nousi paikallisten kulttuurien kunnioittaminen. Tämä osoittaa, että vastaajat painottavat matkailun vaikutusta kulttuurien säilyttämiseen ja kunnioittamiseen.

Eettinen ruoka ja kuluttaminen koettiin myös tärkeäksi. Tämä viittaa siihen, että vastaajat arvostavat ruoan alkuperää ja haluavat tehdä fiksua ostopäätöksiä matkailukohteissaan. Pienempi osuus vastaajista koki tärkeäksi ympäristöystävälliset palvelut. Vaikka tämä oli pienempi osuus kuin muut näkökulmat, se osoittaa, että osa vastaajista huomioi myös matkailupalveluiden ympäristövaikutukset.

Alla olevassa kuviossa 10. on havainnollistettu, mitkä asiat vastaaja kokee tärkeiksi vastuulliseen matkailuun liittyen luvuittain ja prosenttiyksiköittäin.

8 Mitkä asiat koet tärkeiksi vastuulliseen matkailuun liittyen?

Monivalinta - useita vastauksia , vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Ympäristöystävälliset palvelut	10	40.0%
● Paikallisten kulttuurien kunnioittaminen	18	72.0%
● Eettinen ruoka ja kulutus	14	56.0%
● Paikallisten yritysten tukeminen	19	76.0%
● Muu, mikä?	0	0.0%

Kuvio 10. Mitkä asiat vastaaja kokee tärkeiksi vastuulliseen matkailuun liittyen.

Yhdeksännessä kysymyksessä ”Mitä odotat matkakohteelta kestävyiden ja vastuullisuuden näkökulmasta?” selvitti, mitkä asiat vastaaja mieltää tärkeiksi vastuullisen matkakohteen näkökulmasta. Kysymys oli monivalintakysymys, johon sai valita useita vastauksia ja lisätä halutessaan oman vastauksen lisäksi. Vastauksia oli yhteensä 52.

Suurimman painoarvon sai ympäristöystävälliset liikenneyhteydet sekä paikallisten yritysten ja tuotteiden tukeminen. Molempien painoarvo oli 68 %. Vastuulliset retket ja aktiviteetit koettiin tärkeiksi ja se sai 56 % painoarvon. Ekologiset majoitusvaihtoehdot sai pienemmän 12 % painoarvon. Yksi vastaajista valitsi vastaukseksi kohdan "Muu, mikä?", mutta ei kertonut, minkä hän kokee tärkeäksi, mikä tutkimuksen kannalta olisi ollut oleellista tietää. Tämä tieto olisi voinut tarjota lisäarvoa analyysille.

Matkakohteelta odotetaan eniten ympäristöystävällisiä liikenneyhteyksiä. Tämä viittaa siihen, että vastaajat arvostavat kestävästä liikkumisesta matkakohteessa, mikä sisältää julkisen liikenteen, pyöräilyn, kävelyn tai sähköautojen käyttöä. Sen perusteella matkailijat osoittavat kiinnostusta kestävästä matkailusta kohtaan ja pyrkivät vähentämään ympäristövaikutuksiaan. Lisäksi vastauksissa korostui vahvasti halu tukea paikallisia yrityksiä ja tuotteita. Tämä osoittaa, että vastaajat haluavat edistää paikallista taloutta matkakohteessaan.

Molemmat saivat korkeimman painoarvon, mikä viittaa siihen, että vastaajat pitävät näitä tekijöitä vastuullisen matkailun näkökulmasta erittäin tärkeinä.

Vastuulliset retket ja aktiviteetit olivat myös merkityksellisiä vastaajille, mikä osoittaa, että matkailijat arvostavat mahdollisuutta osallistua vastuulliseen toimintaan matkakohteessaan. Ekologiset majoitusvaihtoehdot eivät olleet vastaajille niin tärkeitä. Tämä viittaa siihen, että heille on tärkeämpää liikkuminen kohteessa kuin majoittuminen. Siihen saattaa vaikuttaa lisäksi hinta eli ympäristöystävällisyydestä ei haluta maksaa enempää majoituksessa. On myös huomionarvoista, että yksi vastaajista valitsi vaihtoehdon "Muu, mikä?" ilman lisätietoa, mikä olisi voinut olla merkityksellinen lisä tulosten analysoinnissa.

Alla olevassa kuviossa 11. on havainnollistettu, mitkä asiat vastaaja kokee tärkeiksi matkakohteen kestävyys- ja vastuullisuuden näkökulmasta.

9 Mitä odotat matkakohteelta kestävyiden ja vastuullisuuden näkökulmasta?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Ympäristöystävälliset liikenneyhteydet	17	68.0%
● Ekologiset majoitusvaihtoehdot	3	12.0%
● Vastuulliset retket ja aktiviteetit	14	56.0%
● Paikallisten yritysten ja tuotteiden tukeminen	17	68.0%
● Muu, mikä?	1	4.0%

Kuvio 11. Mitkä asiat vastaaja kokee tärkeiksi matkakohteen kestävyiden ja vastuullisuuden näkökulmasta.

Kymmenes kysymys ”Teetkö vastuullisia valintoja lomaillessasi?” selvitti vastaajien asenteita, käyttäytymistä ja päätöksentekoa lomalla ollessaan vastuullisuuden näkökulmasta. Kysymyksen avulla pyrittiin arvioimaan, kuinka tietoinen vastaaja on matkailun ympäristövaikutuksista, paikallisen yhteisön ja kulttuurin tukemisesta sekä millaisia konkreettisia valintoja vastaaja tekee lomamatkoillaan. Tämän kysymyksen avulla saatiin syvällisempää tietoa matkailijoiden vastuullisuuskäyttäytymisestä ja sen taustalla vaikuttavista tekijöistä.

Kysymys oli monivalintakysymys, johon vastaajalla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto. Kysymys sai 52 vastausta ja suurin painoarvo, 88 %, oli paikallisten tuotteiden ja palveluiden suosiminen. Toiseksi suurimman painoarvon, 68 %, sai muovijätteen määrän vähentäminen ja kierrättäminen. Osa vastaajista, 44 %:n painoarvolla, koki sen sijaan, ettei vastuullisuus ole ensisijainen tekijä lomamatkoilla. 4 % painoarvon sai ympäristöystävällisten majoituspaikkojen valitseminen. Saman painoarvon, 4 %, sai se, ettei vastuullisuus ollut erityisen tärkeää, vaan valinnat tehdään muiden kriteerien, kuten hinnan ja mukavuuden perusteella.

Selkeä enemmistö vastaajista ilmoitti suosivansa paikallisia tuotteita ja palveluita lomaillessaan. Tämä korostaa vastaajien halua tukea paikallista taloutta ja kulttuuria matkakohteessaan. Toiseksi suurin osa vastaajista koki tärkeänä muovijätteen määrän vähentämisen ja kierrättämisen. Tämä osoittaa

vastuullisuutta ja vastuullisuuden tärkeyttä ympäristövaikutusten vähentämisessä.

Suuren painoarvon sai lisäksi se, ettei vastuullisuus ole ensisijainen tekijä. Tämä viittaa siihen, että osa vastaajista ei anna vastuullisuudelle niin suurta arvoa lomamatkalla, jolloin halutaan luultavasti ottaa rennosti ja välttää sääntöjen noudattamista.

Pieni osa kertoi valitsevansa ympäristöystävällisiä majoituspaikkoja. Tämä osoittaa, että majoitusvalinnoissa vastuullisuus ei ole ensisijainen tekijä suurelle osalle vastaajista. Samoin pieni osa matkailijoista vastasi tekevänsä valintansa muiden kriteerien, kuten hinnan ja mukavuuden, perusteella, eikä vastuullisuus ole erityisen tärkeä tekijä.

Alla olevassa kuviossa 12. on havainnollistettu, tekeekö vastaaja vastuullisia valintoja lomaillessaan ja mitä valintoja hän tekee.

10 Teetkö vastuullisia valintoja lomaillessasi?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Pyrin valitsemaan majoituspaikkoja, jotka ovat sitoutuneet ympäristöystävällisyyteen	1	4.0%
● Pyrin vähentämään muovijätteen määrää ja kierrättämään lomallani	17	68.0%
● Suosin paikallisia tuotteita ja palveluita	22	88.0%
● Yritän ottaa vastuullisuuden huomioon, mutta se ei ole ensisijainen tekijä valinnoissani	11	44.0%
● En erityisesti. Teen valinnat pääasiassa muiden kriteerien, kuten hinta ja mukavuus, perusteella.	1	4.0%

Kuvio 12. Tekeekö vastaaja vastuullisia valintoja lomaillessaan ja mitä valintoja hän tekee.

Yhdestoista kysymys ”Millaisia liikkumisvaihtoehtoja suosit matkakohteessa?” selvitti vastaajien mieltymyksiä liikkumisen suhteen matkailukohteessa vastuullisuuden näkökulmasta. Kysymys tarjosi tietoa siitä, millaisia liikkumisvaihtoehtoja vastaajat pitävät tärkeinä vastuullisen matkailun ja ympäristöystävällisyyden näkökulmasta.

Kysymys oli monivalintakysymys, johon sai valita useamman vastausvaihtoehdon. Vastauksia kysymys sai 44. Julkinen liikenne sai suurimman painoarvon, 84 %. Vastaajat suosivat myös pyöräilyä ja kävelyä. Sen painoarvo kysymyksessä oli 60 %. Taksin käyttö sai pienemmän painoarvon, 20 % ja vuokra-auton käyttö 12 %.

Vastaajat kokivat julkisen liikenteen käytön tärkeimmäksi vastuullisen matkailun kannalta. Se korostaa vastaajien kiinnostusta ympäristöystävällisiin ja kestäviin liikkumismuotoihin. Julkinen liikenne vähentää hiilijalanjälkeä ja tukee paikallista liikennettä. Pyöräily ja kävely koettiin tärkeäksi myös.

Tämä viittaa siihen, että vastaajat arvostavat aktiivisia liikkumismuotoja, jotka edistävät terveyttä ja vähentävät ympäristövaikutuksia.

Taksin käyttämistä ei koettu arvostettavan suuresti ja sen suosio jäi pienemmäksi, samoin vuokra-auton käyttäminen. Näiden saatetaan katsoa olevan vähemmän ympäristöystävällisiä verrattuna julkiseen liikenteeseen sekä luonnollisesti kävelyyn ja pyöräilyyn. Tämä voi johtua siitä, että autoilu nähdään yleisesti ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja vähemmän kestäväenä. Vastauksista voidaan todeta, että vastaajat korostavat erityisesti julkisen liikenteen tärkeyttä vastuullisina liikkumisvaihtoehtoina.

Alla olevassa kuviossa 13. on havainnollistettu, millaisia liikkumisvaihtoehtoja vastaaja suosii matkakohteessa.

11 Millaisia liikkumisvaihtoehtoja suosii matkakohteessa?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Julkinen liikenne	21	84.0%
● Pyöräily ja kävely	15	60.0%
● Taksi	5	20.0%
● Vuokra-auto	3	12.0%

Kuvio 13. Millaisia liikkumisvaihtoehtoja vastaaja suosii matkakohteessa.

Kahdennessatoista kysymyksessä ” Olisitko valmis maksamaan enemmän vastuullisista tuotteista ja palveluista?” pyrittiin selvittämään vastaajan arvoja ja asenteita vastuullista matkailua kohtaan. Kysymys antoi tietoa siitä, kuinka positiivisesti vastaaja suhtautuu vastuullisuuteen matkailussa. Halukkuus maksaa enemmän osoittaa, että vastaaja arvostaa vastuullisuutta ja hän on valmis tekemään tietoisia valintoja sen tukemiseksi. Kysymyksellä selvitettiin myös, kuinka merkittävä rooli raha-asioilla on vastuullisissa matkailupäätöksissä.

Kysymys jakoi vastaajat melkein kahtia, sillä 56 % vastaajista eivät ole valmiita maksamaan enempää vastuullisista tuotteista ja palveluista, mutta 44 % maksaisi enemmän. He, jotka ovat valmiita maksamaan enemmän, antaa viitteitä siitä, että vastaajat arvostavat vastuullisia käytäntöjä matkailussa ja ovat valmiita tukemaan niitä taloudellisesti.

Toisaalta suurempi osa vastaajista kokee, ettei ole valmis maksamaan enempää vastuullisista tuotteista ja palveluista. Se osoittaa, että raha-asioilla on näille vastaajille suurempi merkitys päätöksenteossa, eivätkä he ole valmiita tekemään taloudellisia panostuksia vastuullisuuden hyväksi.

Vastaukset selittää mahdollisesti henkilöiden taloudellinen tilanne ja rajoitteisuus tai yksinkertaisesti haluttomuus maksaa enemmän. Myös tietoisuus vastuullisesta matkailusta ja kiinnostus sitä kohtaan voi olla vähäistä.

Alla olevassa kuviossa 14. on havainnollistettu, ovatko vastaajat valmiita maksamaan enemmän vastuullisista tuotteista ja palveluista.

12 Olisitko valmis maksamaan enemmän vastuullisista tuotteista ja palveluista matkakohteessa?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Kyllä	11	44.0%
● En	14	56.0%

Kuvio 14. Olisivatko vastaajat valmiita maksamaan enemmän vastuullisista tuotteista ja palveluista.

Kolmastoista kysymys ”Tuodaanko vastuullista matkailua mielestäsi riittävästi esille muun muassa matkanjärjestäjien osalta?” selvitti vastaajien näkemyksiä siitä, kuinka hyvin vastuullinen matkailu tulee esille erityisesti matkanjärjestäjien toiminnassa. Kysymys pyrki tarkastelemaan vastaajien käsityksiä matkanjärjestäjien panoksesta vastuullisen matkailun edistämisessä ja siitä, ovatko vastaajat tyytyväisiä nykyiseen viestintään siitä. Kysymyksellä kartoitettiin, ovatko vastaajat havainneet tai saaneet riittävästi tietoa vastuullisen matkailun edistämisestä sekä siitä, ovatko he tyytyväisiä siitä tiedottamiseen. Kysymys tarjosi arvokasta tietoa siitä, miten matkanjärjestäjiä arvioidaan vastuullisuuden näkökulmasta ja voi ohjata heitä parantamaan vastuullisuusviestintää matkailualalla.

Vastaajista enemmistö, 76 %, koki, ettei vastuullista matkailua tuoda riittävästi esille. Vastauksista voi päätellä, että matkanjärjestäjillä on puutteita vastuullisuusviestinnässään, eivätkä vastaajat ole tyytyväisiä matkanjärjestäjien nykyiseen tapaan viestiä vastuullisuudesta.

Vastaajista 28 % koki saavansa tietoa riittävästi. Tämä pieni osuus kuvastaa sitä, että jotkut vastaajista kokevat olevansa tyytyväisiä matkanjärjestäjiltä saatuihin tietoihin vastuullisuudesta ja siitä viestimisestä.

Tulokset viittaavat siihen, että matkanjärjestäjien on parannettava viestintäänsä vastuullisuudesta, jotta vastaajat kokevat saavansa tarpeeksi tietoa ja voivat tehdä tietoisempia valintoja vastuullisuuden suhteen.

Tutkimuksessa perehdyin suurimpien matkatoimistojen, kuten Aurinkomatkojen, Tjäreborgin ja TUI:n verkkosivuihin ja siihen, miten he viestivät kestävästä ja vastuullisesta matkailusta. Vastuullinen matkailu on noussut tärkeäksi aiheeksi matkailualalla, ja matkatoimistot pyrkivät viestimään sitoutumisestaan kestäväan ja vastuulliseen matkailuun. Jokaisen matkatoimiston sivustolla on kattava kuva siitä, miten he huomioivat

ympäristön, paikallisen kulttuurin ja yhteiskunnallisen vastuunsa omassa toiminnassaan. Kyseiset matkatoimistot ovat sisällyttäneet vastuullisuuden osaksi liiketoimintaansa ja strategiaansa.

Matkailijoille oli mielestäni laajasti tietoa tarjolla eri matkatoimistojen sivustoilla. Huolimatta siitä kyselyn vastauksissa korostui tiedon riittämättömyys. Tutkimustulokset viittaavat siihen, että suurin osa suomalaista ei lue matkatoimistojen verkkosivuilla olevaa tietoa tai he ovat omatoimimatkaajia, eivätkä käytä matkatoimiston palveluja matkustaessaan, eivätkä näin ollen lue minkään matkatoimiston sivustoja.

Alla olevassa kuviossa 15. on havainnollistettu, tuodaanko vastuullisuutta riittävästi esille muun muassa matkanjärjestäjien osalta vastaajien mielestä.

13 Tuodaanko vastuullista matkailua mielestäsi riittävästi esille mm. matkanjärjestäjien osalta?

Monivalinta - useita vastauksia, vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

Vastausvaihtoehdot	Vastaus	Suhde
● Kyllä	7	28.0%
● Ei	19	76.0%

Kuvio 15. Tuodaanko vastuullisuutta riittävästi esille muun muassa matkanjärjestäjien osalta vastaajien mielestä.

Neljästoista eli viimeinen kysymys ”Onko jotain erityistä, mitä haluaisit itse tuoda esille liittyen kestävään ja vastuulliseen matkailuun?” selvitti vastaajien omia ajatuksia ja näkemyksiä. Kysymys oli avoin ja pakollinen. Kysymys oli pakollinen, sillä halusin saada ihmisten omia näkemyksiä tutkimukseen myös. Siihen kirjoitti 10 henkilöä.

Yksi toi esille hyvän julkisen liikenteen mainonnan. Toinen harmitteli sitä, että lentokentällä pitää joka kerta ostaa uusi vesipullo. Kolmas koki opinnäytetyön aiheen loistavaksi. Esille tuotiin myös paikallisten palveluiden käyttämisen ja paikallisen kulttuurin kunnioittamisen tärkeys. Vastuullisuusviestintä nousi tässäkin kysymyksessä esille riittämättömänä. Yksi vastaajista kirjoitti, että

”vastuullisuudessa pidettäisiin kuitenkin järki päässä ja jalat maassa, eikä sillä alettaisi rahastaa”. Yksi vastaajista toivoi parempaa kohtelua eläimille, eivätkä turistit käyttäisi eläimiä hyväksi, kuten aasitaksikyytejä.

Yksi vastaaja toi esille hyvän julkisen liikenteen mainonnan. Tämä voi olla positiivinen signaali siitä, että vastaajat arvostavat selkeää ja informatiivista tiedotusta kestävästä liikkumisvaihtoehdoista.

Joku kirjoitti opinnäytetyön aiheen olevan loistava, mikä viittaa siihen, että vastaaja näkee kestävä ja vastuullisen matkailun tärkeänä ja kiinnostavana aiheena.

Lentokentällä jatkuvasti uuden vesipullon ostamisen mainitseminen osoittaa, että ympäristöystävälliset vaihtoehdot ja kestävät käytännöt eivät välttämättä ole vielä riittävä osa matkailijoiden arkea.

Yhden vastaajan huomio siitä, että vastuullisuudessa tulisi säilyttää järki ja välttää rahastamista, voi viitata siihen, että vastaajat toivovat rehellisyyttä ja aitous kestävä ja vastuullisen matkailun esilletuomisessa. Yksi toivoikin enemmän vastuullisen matkailun esiin tuomista. Kulttuurien kunnioittaminen koettiin myös tärkeäksi.

Eläinten oikeudenmukainen kohtelu korostaa vastaajan huolta eläinten hyvinvoinnista matkakohteissa. Paikallisten palveluiden käyttämisen ja paikallisen kulttuurin kunnioittamisen korostaminen osoittaa, että vastaaja pitää tärkeänä paikallisten yhteisöjen ja kulttuurien kunnioittamista matkailussa.

Alla olevassa kuviossa 16. on havainnollistettu vastaajien omia näkemyksiä kestävästä ja vastuulliseen matkailuun liittyen.

14 Onko jotain erityistä, mitä haluaisit itse tuoda esille liittyen kestävään ja vastuulliseen matkailuun?

Tekstivastaus , vastauksia 25 x, vastaamatta 0 x

- (2x) -
- (3x) .
- (4x) Ei
- Ei oikeastaan
- (2x) Ei ole
- Ei tule juuri nyt mieleen
- Ei tule mieleen
- Jos matkakohteessa on hyvät julkiset yhteydet, niitä kannattaa tuoda esiin mainonnassa.
- Lentokentän vesipullot joka kerta täytyy ostaa uusi
- Loistava aihe!

- Mahdollisimman paljon paikallisia palveluja.
- N/a
- Se, että se tuodaan paremmin esille ja siitä puhutaan.
- Suomalaisista pitäisi kunnioittaa enemmän muiden kulttuureita
- Täytyy ajatella miten ja missä, milloin....
- Tiedotus
- Toivoisin, että kaikessa vastuullisuuteen liittyvässä pidettäis jalat maassa ja järki päässä. On paljon asioita mitä pitää tehdä, se on selvä, mutta tämä asia kääntyy monesti myös nillittämiseksi ja rahastamiseksi, mistä en pidä.
- Toivoisin ettei turistit käyttäisi eläimiä hyväksi kuten aasitaksit Mijaksessa

Kuvio 16. Vastaajien omia näkemyksiä kestävään ja vastuulliseen matkailuun liittyen.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksesta selvisi, että Fuengirola on houkutteleva matkakohde, ja matkailijoiden keskuudessa on erilaisia matkustustottumuksia. Vastaajien profiili koostui pääasiassa 35–64-vuotiaista suomalaisista, jotka olivat enimmäkseen naisia. Suurin osa matkustaa Fuengirolaan useita kertoja vuodessa puolisonsa tai perheensä kanssa.

Suosituin matkustusaika suomalaisille on syksy ja talvi. Tämä viittaa siihen, että suomalaiset pyrkivät välttämään matkustamista kuumimpina kesäkuukausina, mikä saattaa johtua ilmastonmuutoksen lisäämistä sään ääri-ilmiöistä. Ilmastonmuutos voi vaikuttaa osalla jo nyt matkustuskäyttäytymiseen.

Huomattava osa suomalaisista ei usko sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikuttavan heidän matkustushalukkuuteensa. Pieni osa suomalaisista ei osaa sanoa, tuleeko ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen vaikuttamaan heidän matkustuspäätöksiinsä. Tämä voi kuvastaa tietämättömyyttä ilmastonmuutoksen vaikutuksista tai vähäistä huolta ilmastonmuutokseen ja sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen liittyen.

Matkustusajankohta ja se, miten suomalaiset yleensä matkustavat, tarjoavat arvokasta tietoa erilaisille matkailualan toimijoille, majoitustoiminnan ylläpitäjille ja Fuengirolan kaupungille, jolle suomalaiset ovat suuri matkailijaryhmä. Tietoa voitaisiin hyödyntää markkinoinnin suunnittelussa ja kohdentamisessa eri matkailijasegmenteille. Siinä voisi korostaa viileämpiä vuodenaikoja sekä tarjota erilaisia houkuttimia ja etuja kesäsesongin ulkopuolella matkustaville. Näin eri toimijat tukisivat kestävää matkailua, kun matkailijavirta olisi tasaista vuoden ympäri.

Yli puolet suomalaisista kertoi pitävänsä vastuullisuutta melko tärkeänä matkailussa ja ilmoitti tekevänsä vastuullisia valintoja lomaillessaan. Tärkein vastuullisen matkailun näkökulma suomalaisille on paikallisten yritysten tukeminen. Tärkeänä pidetään myös paikallisten kulttuurien kunnioittamista ja eettisesti tuotettua ruokaa. Suurin osa suomalaisista suosii lomallaan paikallisia tuotteita ja palveluita. Tämä viittaa vahvaan haluun tukea paikallista taloutta ja kulttuuria matkakohteessa. Paikallisten yritysten tukeminen edistää kestävää kehitystä ja auttaa säilyttämään paikallisia elinkeinoja.

Ympäristöön liittyvät seikat, kuten muovijätteen vähentäminen ja kierrättäminen, koettiin tärkeäksi. Julkinen liikenne sai suurimman suosion liikkumisvaihtoehtona. Pyöräily ja kävely olivat myös suosittuja, kun taas vuokra-autoja suosittiin vähemmän. Vastauksista päätellen luonto ja ympäristö ovat suomalaisille merkityksellisiä asioita.

Vain pieni osa suomalaisista ilmoitti valitsevansa ympäristöystävällisiä majoituspaikkoja. Tämä viittaa siihen, että osa matkailijoista kiinnittää

huomiota majoituspaikan ekologisuuteen ja saattaa tehdä valintoja sen perusteella. Monelle hinta saattaa kuitenkin olla ratkaiseva tekijä, eikä ympäristöystävällisestä majoituksesta olla valmiita maksamaan enempää.

Osalla suomalaisista on myös selkeä kiinnostus vastuullisia retkiä ja aktiviteetteja kohtaan – yli puolet heistä koki ne tärkeiksi lomallaan. He arvostavat sellaista toimintaa, joka edistää vastuullisuutta ja kestävyyttä. Tämä korostaa näiden matkailijoiden halua tehdä vastuullisia valintoja matkustamisen aikana ja vastauksissa nousi esille ympäristötekijöiden tärkeys.

Huomattava osa suomalaisista ilmoitti myös, ettei vastuullisuus ole ensisijainen tekijä lomamatkoilla. Tämä viittaa siihen, ettei osa matkailijoista aseta vastuullisuutta etusijalle lomaillessaan ja he arvostavat enemmän vaivattomuutta ja helppoutta lomallaan. Tämän perusteella voisi ajatella, että osa ihmisistä haluaa lomaillessaan päästää irti säännöistä, eivätkä he välitä silloin siitä, toimivatko vastuullisesti. Matkailualan toimijoiden on tärkeää huomioida matkailijoiden erilaiset asenteet ja arvot omassa vastuullisuuden viestinnässään.

Suomalaisista lähes puolet kertoi myös, ettei ole valmis maksamaan enempää vastuullisista tuotteista ja palveluista. Tämä osoittaa, että hinta on merkittävä tekijä matkailijoiden päätöksenteossa ja vaikka vastuullisuus saattaa olla arvostettu tekijä, siitä ei ole halukkuutta maksaa korkeampaa hintaa. Matkailualan toimijoiden on tärkeää ottaa tämä huomioon tuotteidensa ja palveluidensa hinnoittelussa sekä tarjota kestäviä vaihtoehtoja, jotka ovat kilpailukykyisiä myös hinnan suhteen. Lisäksi viestinnässä kannattaa korostaa, miten vastuullisuus voi tuoda lisäarvoa matkailijan kokemukseen.

Enemmistö ei kokenut, että vastuullista matkailua tuodaan riittävästi esille matkanjärjestäjien toimesta. Tästä voi muodostaa johtopäätöksen, että viestintää ja ihmisten tietoisuutta vastuullisesta matkailusta pitäisi lisätä tai viestintätapoja muuttaa. Näin edistettäisiin kestävä matkailua, joka on vastuullisen matkailun tavoite.

Hyvä ja tehokas tapa tavoittaa matkailijat voisi olla lyhyet ja informatiiviset oppaat, joita voitaisiin jakaa matkatoimistojen lisäksi esimerkiksi lentoyhtiöiden, hotellien tai matkailualan järjestöjen toimesta. Lisäksi digitaalisessa muodossa oleva opas, kuten jokin helposti ladattavissa puhelimeen oleva sovellus, voisi tarjota käytännönläheisiä neuvoja vastuullisen matkailun toteuttamiseen. Erilaisia viestintävälineitä olisi hyvä pohtia, kun sivustot eivät tunnu tavoittavan ihmisiä.

Huomionarvoista on myös se, että Airbnb on yksi merkittävimmistä majoituspalveluntarjoajista maailmassa, ja sen kautta majoitetaan suuri määrä matkailijoita eri puolilla maailmaa. Airbnb on huomionut vastuullisuuden tärkeyden matkailualalla, ja heidän verkkosivuillaan on tarjolla "Majoittajan opas kestävän matkailun tukemiseen". Tämä opas tarjoaa tietoa majoittajille siitä, miten he voivat edistää kestävää matkailua omassa toiminnassaan. Kestävän ja vastuullisen matkailun edistämiseksi sekä tiedonsaannin parantamiseksi voisi matkailijoille suunnata vastaavasti oman tietopakettinsa, esimerkiksi luomalla oman osion heidän verkkosivuilleen tai digitaalisen oppaan, jonka matkailijat voisivat ladata puhelimeensa. Toinen tehokas keino olisi viestittää matkailijoiden omilla Airbnb -tileillä kestävästä ja vastuullisesta matkailusta.

Tämän opinnäytetyön tutkimustulosten yhteenvetona voidaan todeta, että matkailu tulee siirtymään enemmän keväälle, syksylle ja talvelle.

Ilmastonmuutos vaikuttaa osaan matkailijoista jo nyt, mutta suurin osa suhtautuu aiheeseen varsin neutraalisti tai on tietämätön sen vaikutuksista. Vastuullinen matkailu nähdään vastaajien ajatuksissa vahvasti paikallisten yritysten ja paikallisen kulttuurin tukemisena, mutta se myös jakoi suomalaisten mielipiteet – osa tekee enemmän vastuullisia valintoja, osa vähemmän ja osalle vastuullisuus ei ole tärkeä asia. Tutkimustuloksista kävi selkeästi ilmi, että vastuullisen matkailun tiedotusta ja viestintää tulisi lisätä sekä tietoa pitäisi olla vaivattomammin saatavilla. Vastauksissa korostuivat matkailijoiden moninaisuus ja erilaiset arvot.

Keskeinen havainto on se, että suomalaiset ovat jossain määrin halukkaita edistämään ekologista, sosiokulttuurista ja taloudellista vastuullisuutta matkaillessaan. Tämä tieto tarjoaa arvokasta näkemystä siitä, mitä odotuksia ja arvoja matkailijoilla on vastuullisuuden suhteen ja se voi ohjata matkailualan toimijoita kehittämään palveluitaan vastaamaan paremmin näitä odotuksia.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä vaikutuksia ilmastonmuutoksella on Fuengirolan matkailuun ja miten se vaikuttaa suomalaisten matkustuskäyttäytymiseen sekä mitä vaikutuksia matkailulla on ilmastonmuutokseen. Työn tavoitteena oli tutkia suomalaisten vastuullista matkailua Fuengirolassa ja analysoida sitä kestävä matkailun näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena oli tarjota konkreettisia ehdotuksia ja suosituksia siitä, miten suomalaiset matkailijat voivat omilla toimillaan edistää kestävä matkailua Fuengirolassa.

Opinnäytetyössä kartoitettiin monipuolisesti ilmastonmuutoksen vaikutuksia Fuengirolan matkailuun ja selvitettiin, miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Työssä keskityttiin erityisesti selvittämään, vaikuttaako ilmastonmuutos suomalaisten matkustuskäyttäytymiseen ja miten suomalaiset suhtautuvat vastuulliseen matkailuun.

Opinnäytetyön toteutuksessa ilmeni haasteita, jotka vaikuttivat tutkimuksen etenemiseen ja aikatauluun. Merkittävin pullonkaula syntyi siitä, että aiheen näkökulma muuttui työn edetessä. Alun perin asetettu tutkimusongelma osoittautui liian hankalaksi toteuttaa, minkä vuoksi päätin muuttaa näkökulmaa. Vaikka näkökulman muuttaminen vaati lisää aikaa ja uuden suunnitelman laatimista, oli päätös oikea, sillä huomasin uuden näkökulman olevan mielenkiintoisempi toteuttaa.

Samanaikainen työharjoittelu Espanjassa asetti myös omat aikarajoitteensa vaikuttaen opinnäytetyöhön käytettävissä olevaan aikaan. Aikataulupaine oli toisinaan kova ja vaati tehokasta ajanhallintaa. Työ valmistui kuitenkin alun perin suunnitellussa aikataulussa.

Opinnäytetyön tutkimustuloksena nousi esiin erilaisia havaintoja ilmastonmuutoksen vaikutuksista Fuengirolan matkailuun ja suomalaisten matkustuskäyttäytymiseen, matkailun vaikutuksista ilmastonmuutokseen sekä siitä, ovatko suomalaiset vastuullisia matkailijoita ja millä tavalla.

Tutkimustulosten analysointi vahvisti sen, että tiedon lisääminen ja tietoisuuden kasvattaminen ovat avainasemassa kestävän matkailun edistämisessä. Tulosten perusteella on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, miten voimme vaikuttaa yksilötasolla matkailijoiden käyttäytymiseen ja vastuullisiin valintoihin matkailun suhteen. Tiedon lisääminen ja jakaminen voivat olla keskeisiä keinoja lisätä vastuullista matkailua.

Tutkimuksen vahvuutena oli sähköinen kyselytutkimus, joka mahdollisti aineiston keräämisen tehokkaasti ja vaivattomasti sekä se helpotti tulosten analysointia. Kyselytutkimuksessa huomioitiin vastaajien anonymiteetti ja vapaaehtoisuus vastata kyselyyn. Sähköisen kyselytutkimuksen saavutettavuus varmistettiin lähettämällä linkki WhatsApp-ryhmään, jolloin kyselyyn vastaaminen oli helppoa eri käyttäjille olettaen, että vastaanottajilla on käytössään älypuhelin.

Tulosten luotettavuuden näkökulmasta vastaajajoukko edusti eri ikäryhmiä laajasti, mutta suurin osa vastaajista oli naisia. Tulosten voidaan katsovan olevan kuitenkin luotettavia, sillä vastaajat ovat suomalaisia matkailijoita Fuengirolassa, mikä tutkimusongelman kohderyhmä olikin ja vastauksia oli mahdollista vertailla keskenään. Vastaajamäärä jäi mielestäni alhaiseksi, sillä 95:stä ryhmän jäsenestä kyselyyn vastasi 25 henkilöä. Suurempi vastaajamäärä olisi voinut tarjota laajempaa näkökulmaa ja lisätä tulosten luotettavuutta tasapainottamalla yksittäisten mielipiteiden vaikutusta. Ryhmän jäsenet saivat myös selkeät ohjeet kyselyyn vastaamiseen. Kuitenkin on

huomioitava, että vastaukset heijastavat ainoastaan niiden vastaajien näkemyksiä, jotka osallistuivat kyselyyn.

Tuloksista kävi ilmi, että matkailu painottuu suomalaisten osalta eniten syksyyn ja talveen, jota vahvistaa Ilmasto-oppaan (n.d.-b) artikkeli, joka ennustaa matkailusesonkien muuttuvan kesäisin koventuneen kuumuuden vaikutuksesta. Tutkimustulokset puolsivat myös Kaarina Tervo-Kankareen (Valpas-Media, 2020b), antamaa haastattelua, jossa suurimpana ongelmana vastuullisuuteen liittyvissä asioissa on hänen mukaansa piittaamattomuus ja tiedon puute.

Tietoperustassa käytetyt lähteet on huolella valittu ja niiden alkuperäiset lähteet ovat luotettavilta tahoilta. Lisäksi on varmistettu, että valitut lähteet tarjoavat ajantasaista tietoa tutkimuksen aiheesta.

Tutkimusaihe syntyi tekijän omasta mielenkiinnosta ja halusta ymmärtää ilmastonmuutoksen ja matkailun välistä yhteyttä ja vuorovaikutusta. Matkailun rooli merkittävänä työllistäjänä ja globaalina talouden moottorina herätti mielenkiintoni siitä, miten voisimme tehdä matkailusta kestävämpää ja vastuullisempaa ottaen huomioon ympäristö ja sen resurssit paremmin.

Tekijälle itselleen työ mahdollisti syvällisemmän ymmärryksen siitä, miten ilmastonmuutos konkreettisesti ilmenee matkailukohteessa, kuten Fuengirolassa. Tutkimuksen myötä ymmärrän ilmastonmuutoksen vaikutukset matkailukohteen ympäristöön ja matkustajien käyttäytymiseen sekä siihen, miten suomalaisten matkailukäyttäytyminen voi olla vuorovaikutuksessa ilmastonmuutoksen kanssa. Huomioni kiinnittyi myös siihen, miten suomalaiset hahmottavat ja omaksuvat vastuullisuuden matkaillessaan, ja millaisia käytännön toimia he toteuttavat matkailunsa kestävyys edistämiseksi. Näin ollen opinnäytetyö avasi näkökulmia, jotka laajensivat tietämystä ilmastonmuutoksen vaikutuksista matkailuun ja päinvastoin, sekä työ tarjoaa pohjan mahdollisille jatkotutkimuksille ja käytännön toimenpiteille kestävä matkailun edistämiseksi. Opinnäytetyön tekeminen oli opintopolku, jonka myötä mietin jatkossa omia matkustustapojani syvällisemmin, toimin

vastuullisemmin sekä pyrin huomioimaan luonnon ja ympäristön entistäkin paremmin.

Tutkimus sai vastauksen ongelmaan ”Miten vastuullinen matkailu voi toimia olennaisena tekijänä ilmastonmuutoksen hillinnässä”, jonka voidaan todeta olevan vain pieni osa ilmastonmuutoksen hillintää. Matkailu kiihdyttää ilmastonmuutosta aiheuttaen kasvihuonekaasupäästöjä erityisesti lentoliikenteen osalta. Päästötön matkailu olisi mahdotonta toteuttaa käytännössä. Jokaisen vastuullisilla valinnoilla voi olla suuressa mittakaavassa kuitenkin ilmastonmuutoksen hillintää ajatellen merkitystä.

Tutkimus onnistui vastaamaan asettamaani tutkimusongelmaan, sen alaongelmiin ja tavoitteisiin. Tutkimus tuotti arvokasta tietoa suomalaisten vastuullisesta matkailusta ja tarjosi käytännön ehdotuksia kestävän matkailun edistämiseksi, joten työn tavoite saavutettiin. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää matkailijoiden, matkailualan toimijoiden ja kaupunkien päätöksentekijöiden keskuudessa kestävän matkailun edistämisessä. Tutkimus tarjoaa hyvän pohjan monille jatkotutkimuksille, kuten eri matkailijaryhmien vertailulle tai syvällisemmästä tutkimuksesta vastuullisen matkailun eri aihealueille. Tälle opinnäytetyölle olisi monta jatkotutkimusaihetta. Yksi jatkotutkimus voisi syventyä sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen ja matkustamisen väliseen yhteyteen. Lisäksi voisi tutkia, miten eri matkailijasegmentit suhtautuvat kestävään matkailuun ja vastuullisuuteen. Olisi mielenkiintoista selvittää muidenkin kansallisuuksien kuin suomalaisten suhtautumista ilmastonmuutokseen ja vastuulliseen matkailuun sekä verrata, poikkeavatko asenteet ja mielipiteet eri maiden kansalaisten välillä. Yhden jatkotutkimuksen aiheena voisi olla selvittää, mitkä keinot ovat tehokkaimpia matkailijoiden vastuullisuustietoisuuden lisäämisessä.

Matkailu asettaa haasteita nyt ja tulevaisuudessa matkailualalle, mutta avaa samalla mahdollisuuksia kehittää kestäviä matkailuratkaisuja. Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja matkailun rooli siinä vaativat huomiota ja erilaisia toimenpiteitä, jotta edistetään kestävää kehitystä. Lentoliikenne tulee

olemaan valtava haaste ja hidaste ilmastonmuutoksen hillinnässä, joten kestävä matkailu on aika lailla mahdoton toteuttaa sataprosenttisesti.

LÄHTEET

Aurinkorannikko.com. (n.d.). Costa del Sol – Aurinkorannikko. Haettu 19.8.2023 osoitteesta <https://www.aurinkorannikko.fi/kaupungit-ja-alueet/costa-del-sol-aurinkorannikko/>

Aurinkomatkat. (n.d.). Vastuullinen matkailu. Vastuullisuus Aurinkomatkoilla. Haettu 13.12.2023 osoitteesta <https://www.aurinkomatkat.fi/vastuullinen-matkailu>

Edelheim, J., Ilola, H., & Björk, P. (2017). Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Lapland University Press.

Espanja.com. (30.3.2013). Alue-esittely: Fuengirola. <https://espanja.com/alue-esittelyt/fuengirola/>

Espanja.com. (13.9.2022). Vesipula Espanjassa – näin voit itse säästää vettä. <https://espanja.com/asuminen/vesipula-espanjassa-nain-voit-itse-saastaa-vetta/>

Espanjanpalvelut.com. (n.d.). Aurinkorannikon suomalainen koulu. Haettu 19.8.2023 osoitteesta <https://www.espanjanpalvelut.com/palvelu/aurinkorannikon-suomalainen-koulu/>

Euroopan komissio. (n.d.). Ilmastomuutoksen seuraukset. Energia, ilmastomuutos ja ympäristö. Haettu 14.10.2023 osoitteesta https://climate.ec.europa.eu/climate-change/consequences-climate-change_fi

Euroopan komissio. (n.d.). Ilmastomuutoksen seuraukset. Lämpötilojen nousu. Haettu 15.10.2023 osoitteesta https://climate.ec.europa.eu/climate-change/consequences-climate-change_fi

Euroopan komissio. (n.d.). Ilmastomuutoksen seuraukset. Merenpinnan nousu ja rannikkoalueet. Haettu 15.10.2023 osoitteesta https://climate.ec.europa.eu/climate-change/consequences-climate-change_fi

European Environment Agency. (23.11.2020). Key findings - Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016. <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-impacts-and-vulnerability-2016/key-findings>

Green Ideas For Tourism. (n.d.) Mitä on kestävä matkailu? Haettu 24.8.2023 osoitteesta <http://www.greentourism.eu/fi/Post/Name/SustainableTourism>

Ilmasto-opas. (n.d.-a). Energiahuolto – Sopeutuminen. Haettu 15.10.2023 osoitteesta <https://www.ilmasto-opas.fi/artikkelit/energiahuolto-sopeutuminen>

Ilmasto-opas. (n.d.-b). Lisääntyvä kuumuus haittaa Välimeren matkailua. Haettu 22.8.2023 osoitteesta <https://www.ilmasto-opas.fi/artikkelit/lisaantyva-kuumuus-haittaa-valimeren-matkailua>

Ilmasto.org. (n.d.-a). Kasvihuoneilmiö ja ilmastonmuutos. Haettu 14.8.2023 osoitteesta <http://ilmasto.org/ilmastonmuutos/kasvihuoneilmio-ja-ilmastonmuutos.html>

Ilmasto.org. (n.d.-b). Usein kysytyt kysymykset. Haettu 13.8.2023 osoitteesta <http://ilmasto.org/ilmastonmuutos/usein-kysytyt-kysymykset.html>

Kallioinen, E. (30.7.2021). Ilmastoskenaariot maalaavat erilaisia tulevaisuuskuvia ja auttavat arvioimaan, miten ilmasto eri tilanteissa muuttuisi. Ilmatieteen laitos. <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/artikkeli/ftlq7hqBrKQ9QxDYogMri>

Kestavakehitys.fi. (n.d.). Kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma Agenda2030. Haettu 23.8.2023 osoitteesta <https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>

Konu, H., Pesonen, J., Reijonen, H., Alakoski, L., Miettinen, E., Mustalahti, I., . . . Tuohino, A. (2020). Matkailuliiketoimintaa teoriasta käytäntöön. Vastapaino.

Könnilä, P. (2014). Sisua ja mañanaa: Suomalaisten siirtolaisuus ja elämänmuutos Espanjan Aurinkorannikolla. Siirtolaisuusinstituutti.

Laaksonen, A. (2023). Citymedia Fuengirola.fi. Fuengirola – monen suomalaisen kotikaupunki. Haettu 20.8.2023 osoitteesta <https://fuengirola.fi/2023/14/01/fuengirola-monen-suomalaisen-kotikaupunki/>

Lapland Above Ordinary. (n.d.). Vastuullinen matkailu Lapissa. Haettu 3.12.2023 osoitteesta <https://www.lapland.fi/fi/matkailu/vastuullinen-matkailu/>

My Spanish Property Finder. (n.d.). Costa del Sol Tourism Statistics. Haettu 19.8.2023 osoitteesta <https://myspanishpropertyfinder.com/costa-del-sol-tourism-statistics/>

Planelles, M. (18.5.2021). Global warming accelerates in Spain: average temperature rises 1.3°C in 60 years. <https://english.elpais.com/society/2021-05-18/global-warming-accelerates-in-spain-average-temperature-rises-13c-in-60-years.html>

Sinimalism. (n.d.). Vastuullinen matkailu – mitä se on ja miten matkustaa vastuullisesti? Haettu 3.12.2023 osoitteesta <https://sinimalism.com/vastuullinen-matkailu/#ero>

Suomen YK-liitto. (n.d.). Kestävä kehitys – Historiaa ja toiminnan taustoja. Haettu 23.8.2023 osoitteesta <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys/kestava-kehitys-historiaa-ja-toiminnan-taustoja>

Sustainable Travel International. (2020a). Combat Climate Change.
<https://sustainabletravel.org/our-work/climate-change/>

The Climate Reality Project. (27.11.2019). Spain is feeling the impacts of the climate crisis – and it is fighting back.
<https://www.climateRealityproject.org/blog/spain-feeling-impacts-climate-crisis-and-it-fighting-back>

Tommola, M. (n.d.). Vastuullinen kuluttaminen – Matkustaminen. Vastuullisen matkailijan muistilista. Kuluttajaliitto. Haettu 13.12.2023 osoitteesta
<https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/vastuullinen-kuluttaminen-matkustaminen/>

United Nations. (n.d.). Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Haettu 23.8.2023 osoitteesta
<https://sdgs.un.org/2030agenda>

UNWTO. (n.d.-a). Tourism in the 2030 Agenda. Haettu 2.11.2023 osoitteesta
<https://www.unwto.org/tourism-in-2030-agenda>

UNWTO. (n.d.-b). Transforming Tourism for Climate Action. Haettu 21.8.2023 osoitteesta
<https://www.unwto.org/sustainable-development/climate-action>

Valpas Media. (9.6.2020a.). Matkailun sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Siltojen rakentaja vai epätasa-arvon edistäjä?
<https://valpas.media/artikkelit/yhteisot-ja-kulttuurit/matkailun-sosiaaliset-kulttuuriset-vaikutukset/>

Valpas Media. (9.6.2020b.). Matkailun ympäristövaikutukset. Muutakin kuin ilmastonmuutos, muovipillit ja katoavat korallit.
<https://valpas.media/artikkelit/ymparisto-ja-ilmasto/matkailun-ymparistovaikutukset/>

Vastuullisen matkailun portaati. (n.d.). Matkailun ympäristövaikutuksista. Haettu 21.8.2023 osoitteesta
<https://vastuullisenmatkailunkoulutus.fi/files/2020/11/Moninaiset-ekologiset-vaikutukset-1.pdf>

Vilkka, H. (2021). Tutki ja kehitä (5., päivitetty painos.). PS-kustannus.

Visit Finland. (n.d.). Matkailutoimijoiden yhteinen kannanotto. Haettu 24.8.2023 osoitteesta
<https://www.visitfinland.fi/liiketoiminnan-kehittaminen/vastuullinen-matkailu/kestavan-matkailun-periaatteet>

WWF. (n.d.). Ilmastonmuutos. Haettu 14.8.2023 osoitteesta
<https://wwf.fi/uhat/ilmastonmuutos/>

Ympäristöministeriö. (15.3.2023). Mitä on kestävä kehitys? Haettu 24.8.2023 osoitteesta
<https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>

LIITE 1: KYSELYTUTKIMUS

Kyselytutkimus vastuullisesta matkailusta

1 Taustatiedot

Vastaamisohje: *Ikä*

- ☐ Alle 18 vuotta
 ☐ 18–24 vuotta
 ☐ 25–34 vuotta
 ☐ 35–44 vuotta
 ☐ 45–54 vuotta
 ☐ 55–64 vuotta
 ☐ 65 vuotta tai vanhempi

2 Taustatiedot:

Vastaamisohje: *Sukupuoli*

- ☐ Nainen
 ☐ Mies
 ☐ Muu
 ☐ En halua kertoa

3 Miten yleensä matkustat?

- ☐ Perheen kanssa
 ☐ Puolisoni kanssa
 ☐ Ystäväni kanssa
 ☐ Yksin
 ☐ Työn vuoksi

4 Kuinka usein matkustat Fuengirolaan?

- ☐ Kerran vuodessa
 ☐ Useita kertoja vuodessa
 ☐ Harvemmin kuin kerran vuodessa

5 Minä vuodenaikana yleensä matkustat Fuengirolaan?

Vastaamisohje: *Valitse yksi tai useampi vastaus*

- ☐ Kevät
 ☐ Kesä
 ☐ Syksy
 ☐ Talvi

6 Miten arvioit ilmastonmuutoksesta johtuvien sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikuttavan tulevaisuudessa matkustushalukkuuteesi Fuengirolaan?

Vastaamisohje: *Muun muassa voimakkaat helleaallot lisääntyvät kesäisin, talvisin on enemmän rankkasateita ja tulvia.*

- ☐ En usko, että ne vaikuttavat matkustushalukkuuteeni
 ☐ Matkustan enemmän keväällä ja syksyllä, kun on viileämpää
 ☐ Matkustan todennäköisesti muualle, kuten pohjoisempiin kohteisiin
 ☐ Vähennän matkustamista ulkomaille ja suosin kotimaanmatkailua
- ☐ En osaa sanoa

7 Kuinka tärkeänä pidät vastuullisuutta matkailussa?

Vastaamisohje: *Vastuullinen matkailu pyrkii vähentämään matkailun haitallisia vaikutuksia.*

- ☐ Erittäin tärkeänä
 ☐ Melko tärkeänä
 ☐ Kohtalaisen tärkeänä
 ☐ Ei kovin tärkeänä
 ☐ Ei lainkaan tärkeänä

8 Mitkä asiat koet tärkeiksi vastuulliseen matkailuun liittyen?

Vastaamisohje: Valitse yksi tai useampi vastaus

☐ Ympäristöystävälliset palvelut	☐ Paikallisten kulttuurien kunnioittaminen	☐ Eettinen ruoka ja kulutus	☐ Paikallisten yritysten tukeminen
☐ Muu, mikä?			

9 Mitä odotat matkakohteelta kestävyyden ja vastuullisuuden näkökulmasta?

Vastaamisohje: Valitse yksi tai useampi vastaus

☐ Ympäristöystävälliset liikenneyhteydet	☐ Ekologiset majoitusvaihtoehdot	☐ Vastuulliset retket ja aktiviteetit	☐ Paikallisten yritysten ja tuotteiden tukeminen
☐ Muu, mikä?	____		

10 Teetkö vastuullisia valintoja lomaillessasi?

Vastaamisohje: Valitse yksi tai useampi vastaus

☐ Pysin valitsemaan majoituspaikkoja, jotka ovat sitoutuneet ympäristöystävällisyyteen	☐ Pysin vähentämään muovijätteen määrää ja kierrättämään lomallani	☐ Suosin paikallisia tuotteita ja palveluita	☐ Yritin ottaa vastuullisuuden huomioon, mutta se ei ole ensisijainen tekijä valinnoissani
☐ En erityisesti. Teen valinnat pääasiassa muiden kriteerien, kuten hinta ja mukavuus, perusteella.			

11 Millaisia liikumisvaihtoehtoja suosit matkakohteessa?

Vastaamisohje: Valitse yksi tai useampi vastaus

☐ Julkinen liikenne	☐ Pyöräily ja kävely	☐ Taksi	☐ Vuokra-auto

12 Olisitko valmis maksamaan enemmän vastuullisista tuotteista ja palveluista matkakohteessa?

- ☐ Kyllä ☐ En

13 Tuodaanko vastuullista matkailua mielestäsi riittävästi esille mm. matkanjärjestäjien osalta?

- ☐ Kyllä ☐ Ei

14 Onko jotain erityistä, mitä haluaisit itse tuoda esille liittyen kestävään ja vastuulliseen matkailuun?